

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV

Evidenčné číslo:105002/B/2021/36109009595936004

Ruská federácia ako stály člen Bezpečnostnej Rady
Organizácie Spojených Národov
Bakalárska práca

2021

Elena Lavrukhina

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA MEDZINÁRODNÝCH VZŤAHOV

Ruská federácia ako stály člen Bezpečnostnej Rady
Organizácie Spojených Národov
Bakalárska práca

Študijný program: Medzinárodné ekonomické vzťahy
Študijný odbor: Ekológia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra medzinárodných ekonomických vzťahov
a hospodárskej diplomacie
Vedúci záverečnej práce: Mgr. Tetyana Zubro, PhD.

Bratislava 2021

Elena Lavrukhina

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že som bakalársku prácu Ruská federácia ako stály člen Bezpečnostnej Rady Organizácie Spojených Národov vypracovala samostatne pod vedením Mgr. Tetyany Zubro, PhD. Všetky zdroje, z ktorých boli získané informácie použité v bakalárskej práci, sú uvedené v zozname použitej literatúry.

V Bratislave dňa 30.06.2021

.....

Elena Lavrukhina

Pod'akovanie

Touto cestou by som chcela veľmi pekne poďakovať vedúcej mojej bakalárskej práce, Mgr. Tetyane Zubro, PhD., za jej ochotu a čas, ktorý mi venovala a zároveň aj za cenné rady, ktoré mi poskytla pri písaní mojej bakalárskej práce.

Abstrakt

LAVRUKHINA, Elena: *Ruská federácia ako stály člen Bezpečnostnej Rady Organizácie Spojených Národov*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta medzinárodných vzťahov; Katedra medzinárodných ekonomických vzťahov a hospodárskej diplomacie. – Vedúci záverečnej práce: Mgr. Tetyana Zubro, PhD. Bratislava: FMV EU, 2021, 80 s.

Cieľom bakalárskej práce je pomocou analýzy preskúmať pôsobenie Ruskej federácie ako stáleho člena Bezpečnostnej Rady OSN. Práca je rozdelená do štyroch kapitol. Obsahuje zoznam literatúry, použitej pri príprave a písaní. Prvá kapitola je venovaná charakteristike Bezpečnostnej Rady OSN, jej úlohe vo svete a postaveniu Ruskej federácie v nej. V ďalšej časti charakterizujeme ciele a metodiku použité pri výskume vplyvu Ruskej federácie ako stáleho člena Bezpečnostnej Rady OSN v informačných zdrojoch. Záverečná kapitola je venovaná pozícii Ruskej federácie v Bezpečnostnej Rade OSN a taktiež sa zaoberá pozíciou Ruska vo vzťahu ku ostatným členským krajinám Bezpečnostnej Rady OSN. Výsledkom riešenia danej problematiky je zistenie, že rezolúcie Bezpečnostnej Rady OSN zaväzujú členské štáty vo verejnoprávnej sfére a ovplyvňujú súkromnoprávne vzťahy fyzických a právnických osôb. Ustanovenia uznesení Bezpečnostnej Rady majú primárnu povahu a na vykonávanie rezolúcií tohto orgánu OSN v právnom systéme Ruskej federácie existujú reálne právne nástroje. Je potrebné s prihliadnutím na vnútroštátnu právnu úpravu v Ruskej federácii v otázke vykonávania rezolúcií a sankcií Bezpečnostnej Rady OSN na legislatívnej úrovni určiť ich miesto v právnom systéme krajiny a v mechanizme vykonávania.

Kľúčové slová:

Organizácia spojených národov, Bezpečnostná Rada OSN, sankcií Bezpečnostnej Rady OSN, rezolúcie Bezpečnostnej Rady OSN.

Abstract

LAVRUKHINA, Elena: *Russian Federation as a permanent member of the United Nations Security Council*. - University of Economics in Bratislava. Faculty of International Relations; Department of International Economic Relations and Economic Diplomacy. – Advisor: Mgr. Tetyana Zubro, PhD. - Bratislava: FMV EU, 2021, 80 s.

The aim of the bachelor thesis is to examine, through analysis, the influence of the Russian Federation as a permanent member of the UN Security Council.

The work is divided into four chapters. Contains a list of literature used in the preparation and writing. The first chapter is devoted to the characteristics of the UN Security Council, its role in the world and the position of the Russian Federation in it. In the next part we characterize the objectives and methodology used in the survey of the influence of the Russian Federation as a permanent member of the UN Security Council in information sources. The final chapter is devoted to the position of the Russian Federation towards the UN Security Council and also deals with the position of Russia in relation to other member countries of the UN Security Council. The result of addressing this issue is the finding that UN Security Council resolutions are binding on Member States in the public sphere and affect the private law relations of natural and legal persons. The provisions of the Security Council resolutions are of a primary nature and there are real legal instruments for the implementation of UN Security Council resolutions in the legal system of the Russian Federation. It is necessary to determine their place in the country's legal system and implementation mechanism, taking into account the national legislation in the Russian Federation on the implementation of UN Security Council resolutions and sanctions at the legislative level.

Keywords:

United Nations Organisation, UN Security Council, penalties of Security Council of UN, resolutions of Security Council of UN.

Obsah

Zoznam skratiek.....	8
Úvod	10
1 Súčasný stav problematiky doma a v zahraničí.....	12
1.1 Charakteristika organizácie	12
1.2 Charakteristika organizácie z historického hľadiska.....	14
1.3 Právny aspekt pôsobenia Ruskej federácie v Bezpečnostnej Rade OSN	16
2 Ciele a metodika práce	26
3 Interakcia RF v rámci Bezpečnostnej Rady OSN	28
4 Diskusia	55
4.1 Stanovisko Ruskej federácie k určitým otázkam geopolitiky	55
4.2 Pozícia Ruskej federácie v Bezpečnostnej Rade OSN	61
4.3 Hlavné smery súčasnej činnosti Ruska ako stáleho člena Bezpečnostnej Rady OSN	65
Záver	67
Zoznam použitej literatúry	74

Zoznam skratiek

BRICS	Zoskupenie krajín Brazília, Rusko, India, Čína a Južná Afrika
ČĽR	Čínska ľudová republika
FZ	Federálny zákon
G4	Aliancia Indie, Nemecka, Japonska a Brazília
G7	Skupina siedmich najvyspelejších krajín sveta
G8	Skupina najvyspelejších krajín sveta (názov v rokoch 1997-2014)
G77	Koalícia rozvojových krajín
GRU	Sovietska vojenská spravodajská služba
HRC	Rada pre ľudské práva
MGIMO	Štátna univerzita v Moskve
NATO	Medzivládna obranná organizácia
OPCW	Organizácia pre zákaz chemických zbraní
OSN	Organizácia Spojených národov
PBC	Komisia pre budovanie mieru
RF	Ruská federácia
RT	„Rusko dnes“ spravodajská televízna sieť
SNŠ	Spoločenstvo nezávislých štátov
UNDEF	Fond demokracie Organizácie Spojených národov
UNDP	Rozvojový program Spojených národov
UNESCO	Organizácia Spojených národov pre vzdelávanie, vedu a kultúru
UNFPA	Populačný fond Spojených národov
UNICEF	Detský fond Spojených národov
UNTAI	Iniciatíva OSN pre transparentnosť a zodpovednosť

USA	Spojené štáty americké
WHO	Svetová zdravotnícka organizácia
ZSSR	Zväz sovietskych socialistických republík

Úvod

Organizácia Spojených národov je univerzálna medzinárodná organizácia, ktorej hlavným cieľom je udržiavať bezpečnosť, medzinárodný mier a presadzovať ďalšie ciele stanovené v Charte OSN. V Deklarácii Organizácie Spojených národov, ktorej podpísanie sa datuje 1. januárom 1942, sa po prvýkrát spomenul názov „Spojené Národy“. Týmto názvom sa pomenovávali štáty, ktoré boli súčasťou Anti-Hitlerovej koalície. Hlavným ustanovujúcim dokumentom OSN je Charta. V období od augusta až do októbra roku 1944 vypracovali ZSSR, Čína, Veľká Británia a USA v Dumbarton Oakse návrhy, ktoré boli zahrnuté do Charty. Počas rokovaní sa posudzovalo mnoho dôležitých otázok a ustanovení, s výnimkou otázok týkajúcich sa právomocí Valného zhromaždenia a Bezpečnostnej Rady, ako aj hlasovanie v Bezpečnostnej Rade (známeho ako zásada jednomyselnosti veľkej moci). Dňom 26. júna 1945 podpísalo Chartu OSN na konferencii v San Franciscu 50 krajín. Poľsko, ktoré sa konferencii nezúčastnilo, sa stalo 51. štátom, takže Chartu podpísalo neskôr. Charta OSN načrtla nielen základné ciele a princípy organizácie, ale aj úlohy hlavných orgánov vrátane Bezpečnostnej Rady.

Bezpečnostná Rada je v súlade s hlavným ústavným dokumentom Organizácie jedným zo šiestich stálych hlavných orgánov OSN. Rada nesie primárnu zodpovednosť za zachovanie medzinárodného mieru a bezpečnosti. Sa skladá z 15 členských štátov - 5 stálych a 10 nestálych, volených Valným zhromaždením OSN na dvojročné funkčné obdobie, 5 členov každý rok. Stálymi členmi Rady sú Spojené kráľovstvo, Ruská federácia, Spojené štáty americké, Čínska ľudová republika a Francúzsko. Nestáli členovia sú volení geograficky a to 5 členov zo štátov Afriky a Ázie, 1 zo štátov východnej Európy, 2 zo štátov Latinskej Ameriky, 2 zo štátov západnej Európy a ďalších štátov.

Bezpečnostná Rada má právo uchýliť sa k sankciám ako metóde nátlaku v prípade ohrozenia mieru a ak nie je možné riešiť problém diplomaticky, bez použitia sily a presadiť stanovené Radou ciele.

Rusko je tiež členom Bezpečnostnej Rady OSN. Jeho úlohu v tejto organizácii netreba podceňovať. Tomuto aspektu sa budeme v rámci danej práce venovať. Preskúmate vplyv Ruskej federácie ako stáleho člena Bezpečnostnej Rady OSN.

Cieľom bakalárskej práce je pomocou analýzy preskúmať pôsobenie Ruskej federácie ako stáleho člena Bezpečnostnej Rady OSN.

Objektom výskumu je Bezpečnostná Rada OSN ako orgán medzinárodnej organizácie.

Predmetom výskumu sú aktivity Ruskej federácie ako stáleho člena Bezpečnostnej Rady OSN.

Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné vyriešiť nasledujúce úlohy:

1. Stručne opísať Bezpečnostnú Radu OSN ako štruktúru medzinárodnej organizácie.
2. Preskúmať históriu vstupu Ruska do Bezpečnostnej Rady OSN,
3. Analyzovať právny aspekt pôsobenia Ruskej federácie v Bezpečnostnej Rade OSN,
4. Analyzovať postoj krajiny k určitým otázkam geopolitiky a k Bezpečnostnej Rade OSN,
5. Objasniť hlavné smery súčasnej aktivity Ruska v stálej zostave Bezpečnostnej Rady OSN.

Táto bakalárska práca pozostáva z úvodu, štyroch kapitol hlavnej časti, záveru a zoznamu informačných zdrojov (literatúry), použitých pri príprave a písaní tejto práce.

1 Súčasný stav problematiky doma a v zahraničí

Pre potrebu uchopenia problematiky považujeme za dôležité v úvode práce stručne opísať Bezpečnostnú Radu OSN.

1.1 Charakteristika organizácie

Podľa väčšiny publikácií je Bezpečnostná Rada OSN osobitným orgánom v rámci OSN, zaoberajúcim sa identifikáciou, vyšetrovaním a riešením akýchkoľvek situácií, ktoré ohrozujú mier na zemi. Rada má právo prijímať opatrenia proti štátom, porušujúcim akékoľvek konvencie OSN. Napríklad môžu uplatniť ekonomické sankcie alebo dokonca schváliť vojenský zásah. Každý člen OSN (teda takmer každá krajina) je povinný riadiť sa pokynmi Bezpečnostnej Rady.

Bezpečnostná Rada sa skladá zo zástupcov 15 krajín: 5 stálych členov a 10 zvolených. Stálymi členmi sú Rusko, USA, Veľká Británia, Francúzsko a Čína, ktoré majú právo vetovať akékoľvek rozhodnutia Bezpečnostnej Rady. Ďalších desať krajín je vybraných geograficky: päť z Ázie a Afriky, dve zo západnej Európy, dve z Latinskej Ameriky a jedna z východnej Európy.

Rada bola vytvorená bezprostredne po druhej svetovej vojne a mala pôsobiť ako „polícia sveta“. Hlavným cieľom Bezpečnostnej Rady je predchádzať zločinom proti ľudskej, novým vojnám a neplneniu deklarácií OSN. Bezpečnostná Rada má právo napríklad zaviesť do ktorejkoľvek krajiny mierový kontingent alebo povoliť vojenský zásah medzinárodnej koalície. Jednou z funkcií Bezpečnostnej Rady OSN je vyslať medzinárodný mierový kontingent na konkrétny regionálny konflikt. Mierovým kontingentom môžu byť ozbrojení ľudia, ktorí monitorujú dodržiavanie hraníc alebo režim prímeria. OSN nemá svoje ozbrojené sily, takže vojakov a dôstojníkov mierových misií jej dobrovoľne poskytujú členské štáty OSN.

V roku 1956 boli do oblasti Suezského prielivu vyslaní príslušníci mierových síl aby sledovali dodržiavanie prímeria. V púšti najmä počas piesočných búrok sa museli nejako odlišovať od bojujúcich strán. Velenie mierovej misie sa rozhodlo namaľovať prilby svojich vojakov modrou farbou, oficiálnou farbou OSN. Odvtedy sa modré prilby a

barety stali súčasťou uniforiem mierových síl po celom svete, ako aj ich neoficiálne prezývky.

V roku 1948 OSN prvýkrát vyslala mierové sily do súčasného Izraela a o 8 rokov neskôr do Suezského prielavu. Kontingent OSN bol vyslaný do Konžskej demokratickej republiky, bol schopný ukončiť vojnu na Cypre, ale Bezpečnostná Rada nedokázala zastaviť kubánsku raketovú krízu, vojnu vo Vietname. O týchto konfliktoch diskutovali priamo Moskva a Washington.

Po studenej vojne začala Bezpečnostná Rada pracovať oveľa efektívnejšie. OSN dokázala ukončiť občiansku vojnu v Salvadore, mierové sily sledovali prvé voľby v Južnej Afrike a Kambodži. Napriek tomu počas genocídy v Juhoslávii a Rwande „modré prilby“ nepomohli. Ich prítomnosť nezastavila krviprelievania. Okrem toho v roku 2003 USA spolu s Koaliciou vtrhli do Iraku bez súhlasu Bezpečnostnej Rady, čo ešte viac poškodilo reputáciu OSN.

Diskusie v Bezpečnostnej Rade často bývajú blokované. Počas „Arabskej jari“ prijala Bezpečnostná Rada OSN rezolúciu o Líbyi, ktorá viedla k pádu Kaddáfího režimu. Neskôr začali Rusko, Čína a Amerika opäť blokovať akékoľvek rozhodnutia vo svojich záujmových sférach pomocou „práva veta“. V Sýrii, Iraku, Líbyi a mnohých ďalších krajinách stále prebiehajú občianske vojny, ale „modré prilby“ nedokážu pomôcť. Bezpečnostná Rada rozhoduje o čase a mieste nasadenia mierovej operácie OSN tým, že reaguje na krízové situácie po celom svete od prípadu k prípadu a má k dispozícii rôzne možnosti. Pri rozhodovaní o začatí novej mierovej operácie zohľadňuje mnoho rôznych faktorov, medzi ktoré patrí:

- či sa prímerie realizuje a či sú samotné strany odhodlané k mierovému procesu s cieľom dosiahnuť politické urovanie;
- či existuje jasný politický cieľ a či bude zapísaný v mandáte;
- či je možné formulovať jasný mandát pre operáciu OSN;
- či je možné primerane zaistiť bezpečnosť a ochranu pracovníkov OSN, najmä garancie hlavných strán alebo frakcií týkajúce sa ochrany a bezpečnosti personálu OSN.

Bezpečnostná Rada zavádza mierovú operáciu prostredníctvom rezolúcie. V rezolúcii sa špecifikuje mandát a počet pracovníkov misie. Bezpečnostná Rada neustále monitoruje činnosť mierových operácií OSN, a to aj preskúmaním pravidelných správ generálneho tajomníka a usporadúvaním špeciálnych zasadnutí Rady s cieľom prehodnotiť prácu konkrétnych operácií. Bezpečnostná Rada môže hlasovať o predĺžení, zmene, alebo ukončení mandátu misie ak to považuje za potrebné. V súlade s článkom 25. Charty všetci členovia Organizácie Spojených národov súhlasia s tým, že sa budú podriaďovať rozhodnutiam Bezpečnostnej Rady a budú ich dodržiavať. Ak majú rozhodnutia iných orgánov OSN pre členské štáty odporúčací charakter, potom je Rada jediným orgánom, ktorý má právo prijímať rozhodnutia, ktoré sú členské štáty povinné vykonávať.

1.2 Charakteristika organizácie z historického hľadiska

Rusko oficiálne prebralo miesto ZSSR v Bezpečnostnej Rade OSN a to 24. decembra 1991. Z právneho hľadiska nebolo zrejmé, či by Ruská federácia mala zdediť všetky medzinárodné zmluvy ZSSR. Vznikali však otázky, prečo práve ona, a nie iná republika bývalého Sovietskeho zväzu. Tieto otázky kládli členovia OSN a právnici Medzinárodného súdneho dvora. Je celkom pochopiteľné, prečo po rozpade ZSSR bolo pre Rusko zásadne dôležité zdediť trvalé členstvo v Bezpečnostnej Rade OSN. Sú tu najsilnejšie a najvplyvnejšie krajiny sveta, také ako USA, Veľká Británia, Francúzsko a Čína. Julij Voroncov, ktorý bol v rokoch 1990 - 1994 stálym zástupcom ZSSR a potom Ruska pri OSN a Bezpečnostnej Rade OSN, uviedol, že rozhodnutie v prospech Ruska bolo čiastočne ovplyvnené slovom „nástupca“, ktoré vložil prezident Boris Jeľcin do správy pre generálneho tajomníka organizácie. „Neustále sa hovorilo o tom, že miesto ZSSR v Bezpečnostnej Rade by malo byť udelené inej krajine. Niektorí priamo naznačili, že by malo byť obsadené Japonskom alebo Nemeckom, a Rusko by nemalo byť stálym členom. A tu sme museli brať ohľad na všetky strany. Naša spolupráca s poprednými západnými krajinami a predovšetkým s USA sa osvedčila. Americkí právnici nám poskytli veľmi dobrý právny návrh, podľa ktorého sa spory o tom, čo patrí k Ruskej federácii a čo nie, stali nezmyselnými. Naznačili, že naše vyhlásenie o zmene názvu

krajiny, ako sme vtedy povedali, bude znamenať, že Ruská federácia je nástupcom Sovietskeho zväzu,“ spomenul si Voroncov.¹

Nástupnícka krajina automaticky získala všetky práva a povinnosti predchodcu, pretože išlo z právneho hľadiska o rovnaký objekt medzinárodného práva. Iba sa zmenil názov. Samostatné Jel'cinove slová samozrejme pre uznanie nestačili. Otázka medzinárodného štatútu Ruska bola vyriešená 21. decembra 1991 v Alma-Ata, kde členské štáty SNŠ zdokumentovali svoje želanie vidieť v Ruskej federácii nástupcu ZSSR a seba ako riadnych členov OSN. Vzhľadom na túto pozíciu sa Medzinárodný súdny dvor rozhodol ponechať riešenie otázky na Organizácie a popredné krajiny sveta rozhodli v prospech Ruska.

Pôsobenie Ruska ako stáleho člena OSN v Bezpečnostnej Rade bolo spravodlivé. „Kto by nás okrem Ruska mohol nahradiť na území bývalého Sovietskeho zväzu? RSFSR bola republika, okolo ktorej sa vybuďoval ZSSR. Bola to kľúčová zem, ako by povedali Briti, “vnútrozemie”. Keď sa zrútil ZSSR, zostala najväčšou republikou s najväčším počtom obyvateľov, najsilnejšou ekonomikou a opäť to bola republika, ktorá je na začiatku všetkého“², uviedol pre RT historik Klim Žukov. Podľa spomienok Júlia Voroncova sa odmietnutie pomerne tvrdej ideológie Sovietskeho zväzu a zmena postoja na „univerzálny“ stali dôležitým faktorom pri rozhodovaní, najmä v Bezpečnostnej Rade OSN. "Konfrontácia je minulosťou. Zbytočná konfrontácia je ako keď si ako býci opreli rohy jeden o druhého a neurobí sa žiadna správna vec. Je čas na spoluprácu. Táto spolupráca sa začala prejavovať predovšetkým v Rade bezpečnosti. Akékoľvek veta neboli také dôležité ako koordinácia pozícií, dohoda o určitých rozhodnutiach. Samozrejme, práca prebiehala ľahšie a môžem vám povedať, že bude vo väčšom súlade s Chartou OSN,“ ubezpečil bývalý diplomat.³ Potvrdenie štatútu veľmoci sa samozrejme stalo veľmi významným víťazstvom Ruska na medzinárodnej scéne. Rozpad Sovietskeho zväzu bol

---

¹ OSN. Valné Zhromaždenie. 48. schôdza r. 1993. Oficiálne záznamy: 64. plenárne zasadnutie. Bod 33 programu.

² Predbežná správa z 7931. zasadnutia Bezpečnostnej Rady OSN (S/PV7931). [cit.2021-05-10] Dostupné na internete: <[https:// documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/PRO/N17/106/33/ PDF/N1710633.pdf](https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/PRO/N17/106/33/PDF/N1710633.pdf)>

³ OSN. Valné Zhromaždenie. 48. schôdza r. 1993. Oficiálne záznamy: 64. plenárne zasadnutie. Bod 33 programu.

súčasne obrovským šokom pre Ruskú federáciu aj pre väčšinu bývalých sovietskych republík.

1.3 Právny aspekt pôsobenia Ruskej federácie v Bezpečnostnej Rade OSN

Zakladajúce štáty OSN vyvinuli a ukotvili vo svojej charte veľmi rozvetvený a pomerne efektívny systém noriem, zásad, inštitúcií a opatrení zameraných na zabezpečenie medzinárodného práva a poriadku. Charta OSN zabezpečila mierový postup riešenia medzinárodných sporov a v prípade jej zlyhania je možné použiť mierový mechanizmus kapitoly VII. Charty Úkony týkajúce sa ohrozenia mieru, porušovania mieru a agresie. Charta pridelila takéto kroky Bezpečnostnej Rade OSN. Charta obsahuje jedinečné a mimoriadne dôležité povinné ustanovenia. Na dosiahnutie cieľov OSN všetky členské štáty „poskytnú Organizácii Spojených národov všemožnú pomoc pri každej akcii, ktorú urobí v súhlase s ustanoveniami tejto Charty“.⁴ Za účelom zachovania „medzinárodného mieru a bezpečnosti“ a s cieľom zabezpečiť „rýchlu a účinnú akciu“ si všetky štáty určili „hlavnú zodpovednosť za udržiavanie <...> mieru“ Bezpečnostnej Rade OSN, pričom sa dohodli, že „plniac svoje povinnosti, vyplývajúce <...> z tejto zodpovednosti, koná ich v mene.“⁵ Rada OSN je hlavným orgánom svetového spoločenstva na zabezpečenie medzinárodného mieru. Bezpečnostná Rada je jediným orgánom, ktorému Charta udelila právo prijať donucovacie opatrenia (sankcie) proti agresorom. Sankcie Bezpečnostnej Rady OSN sú kolektívne donucovacie opatrenia, ktoré prijíma v mene medzinárodného spoločenstva proti agresorom v prípade ohrozenia alebo porušenia mieru a v prípade odmietnutia členskou krajinou dobrovoľne plniť svoje medzinárodné záväzky zamerané na obnovenie porušeného stavu.

Rozhodnutia Rady sú formalizované v takzvaných „uzneseniach o sankciách“. Na ich skutočnú implementáciu a dosiahnutie náležitej účinnosti je potrebný komplex opatrení na presadzovanie práv, medzinárodných a hlavne domácich, ktoré dostali názov

---

⁴Charta organizácie Spojených národov. článok 2 ods. 5. // OSN: oficiálna webová stránka. [cit. 2021-05-10]
Dostupné na internete: < <http://www.un.org/ru/charter-united-nations/index.html> >

⁵Charta organizácie Spojených národov. článok 24 ods. 1. // OSN: oficiálna webová stránka. [cit. 2021-05-10]
Dostupné na internete: < <http://www.un.org/ru/charter-united-nations/index.html> >

„implementácia“. Medzinárodný právny základ pre vykonávanie štátmi rezolúcií Bezpečnostnej Rady OSN vyplýva zo všeobecných noriem medzinárodného práva a osobitných ustanovení Charty OSN. Zásada svedomitého plnenia medzinárodných záväzkov zakotvená v Charte OSN je všeobecne uznávaná. Všetci členovia OSN sa dobrovoľne zaviazali, že spoja svoje sily „pre zachovanie medzinárodného mieru a bezpečnosti“ (Preambula) a v súlade s odsekom 2 čl. 2 „plnia svedomite záväzky, ktoré prevzali podľa tejto Charty.“ Charta OSN je medzinárodnou zmluvou. V súlade s Viedenským dohovorom o zmluvnom práve z roku 1969 „každá existujúca zmluva je pre jej účastníkov záväzná a musí byť nimi v dobrej viere plnená“. Zároveň je mimoriadne dôležité pravidlo, podľa ktorého „účastník nemôže odkazovať na ustanovenia svojho vnútorného práva ako na ospravedlnenie svojho nedodržiavania zmluvy“⁶. V článku 25. Charty je zakotvené aj toto veľmi významné pravidlo: „Členovia organizácie súhlasia, že príjmu a vykonajú rozhodnutia Bezpečnostnej Rady podľa tejto Charty.“ V dôsledku toho sú takéto rozhodnutia Rady (rezolúcie o sankciách) právne záväzné pre všetky členské štáty OSN a hlavná zodpovednosť za transformáciu sankčných noriem do konkrétnych opatrení na presadzovanie práva spočíva v právnych predpisoch a praxi štátov.

Potreba a povinnosť Ruska plniť si svoje medzinárodné právne záväzky vyplýva z mnohých noriem ústavy, ale ústredné miesto medzi nimi majú známe normy časti 4 čl. 15, že „všeobecne uznávané zásady a normy medzinárodného práva a medzinárodné zmluvy Ruskej federácie sú neoddeliteľnou súčasťou jej právneho systému. Ak medzinárodná zmluva ustanovuje iné pravidlá, ako stanovuje zákon, použijú sa pravidlá medzinárodnej zmluvy.“⁷Tieto normy sú zakotvené aj v zákone O medzinárodných zmluvách Ruskej federácie. V preambule zákona je navyše jasne uvedené: „Ruská federácia sa usiluje o dôsledné dodržiavanie zmluvných a zaužívaných noriem a potvrdzuje svoje dodržiavanie základnej zásady medzinárodného práva, čiže zásady svedomitého plnenia medzinárodných záväzkov“.⁸V porovnaní s ústavnými normami mnohých iných štátov ústava Ruskej federácie otvorene uznala prioritu medzinárodne uznávaných a zmluvných noriem a

---

⁶Charta organizácie Spojených národov. článok 26. // OSN: oficiálna webová stránka. [cit. 2021-05-10]
Dostupné na internete: <<https://www.un.org/ru/charter-united-nations/index.html>>

⁷Zbierka právnych predpisov Ruskej federácie. 2003. č. 4 článok 15.

⁸Zbierka právnych predpisov Ruskej federácie. 2004. č. 34 článok. 3538.

zaväzuje všetky oficiálne orgány, právnické osoby a jednotlivcov k ich dôslednému uplatňovaniu. Problémom však je, že rezolúcie Bezpečnostnej Rady OSN ako akty medzinárodnej organizácie priamo nespadajú ani do kategórie „všeobecne uznávaných zásad a noriem medzinárodného práva“, ani do kategórie „medzinárodných zmlúv Ruskej federácie“.

Podľa odseku 1 čl. 1 Charty sa všetci členovia OSN v záujme zabezpečenia mieru zaviazali, že budú „robiť účinné kolektívne opatrenia, aby sa predišlo ohrozeniu mieru, odstránilo sa jeho ohrozenie a potlačil každý útočný čin alebo iné porušenie mieru“.⁹ Ich kroky pri vykonávaní týchto „kolektívnych opatrení“ sú zakotvené v uzneseniach o sankciách Rady, ktorá si prijatím týchto rezolúcií plní svoje zákonné povinnosti. Štát si pri implementácii týchto rezolúcií do vnútroštátnych právnych poriadkov plní aj svoje medzinárodné právne povinnosti. G. I. Tunkin sa napríklad domnieval, že rezolúcie Bezpečnostnej Rady OSN nemožno porovnávať s medzinárodnými zmluvami a v súlade s normami Charty OSN sú svojou povahou iba výkonnými rozhodnutiami.¹⁰ Zdá sa však, že z hľadiska právnej sily a právneho postavenia by sa sankčné rezolúcie Bezpečnostnej Rady OSN v rámci právnych systémov štátov sa mali rovnať postaveniu medzištátnych zmlúv. Faktom je, že implementácia a realizácia rezolúcií Rady v rámci ruského právneho systému je plnením jeho medzinárodných štatutárnych záväzkov voči OSN, ale plnenie záväzkov podľa Charty OSN je plnením medzinárodných zmluvno-právnych záväzkov najvyššieho implementačného poriadku. Právne záväzné uznesenia Rady o sankciách sú zmluvnými záväzkami podľa Charty. Na základe ustanovení Charty OSN a časti 4 čl. 15 Ústavy Ruskej federácie možno tvrdiť, že sankčné rezolúcie Rady, ktoré majú silu Charty OSN ako medzištátnej zmluvy ratifikovanej pre Rusko sú neoddeliteľnou súčasťou právneho systému Ruska a musia byť dodržané všetkými ruskými úradníkmi.

Je potrebné zdôrazniť, že podľa môjho názoru sa v právnom systéme Ruska vyvinul pomerne efektívny právny mechanizmus na implementáciu a realizáciu sankčných rezolúcií Bezpečnostnej Rady OSN, ktorý nemá obdoby v iných oblastiach domácej ruskej

---

⁹Charta organizácie Spojených národov. článok 1 ods.1. // OSN: oficiálna webová stránka. [cit. 2021-05-11]
Dostupné na internete: <<https://www.un.org/ru/charter-united-nations/index.html>>

¹⁰Tunkin G. I. Teória medzinárodného práva. M., 2006. str. 152.

implementácie noriem medzinárodného práva. Právna úprava činnosti Ruska pri vykonávaní rezolúcií o sankciách Rady OSN, ako aj jeho ďalších medzinárodnoprávných záväzkov sa vykonáva na základe množstva legislatívnych a iných normatívnych aktov. Tieto akty možno rozdeliť do dvoch hlavných typov: normatívne akty všeobecnej povahy a normatívne akty povahy presadzovania práva.

Nasledujúce akty sú všeobecné normatívne akty.

1. Federálny zákon z 15. júla 1995 č. 101-FZ „O medzinárodných zmluvách Ruskej federácie“ je hlavným aktom upravujúcim právne vzťahy Ruska s medzinárodným spoločenstvom. Vychádza z ustanovení ústavy Ruskej federácie a Viedenských dohovorov o zmluvnom práve z rokov 1969 a 1986. Zákon sa vzťahuje na všetky medzinárodné zmluvy Ruska, bez ohľadu na ich úroveň (medzištátna, medzivládna, medzirezortná), typ a názov (zmluva, dohoda, dohovor, pakt, charta atď.). Vzťahuje sa tiež na medzinárodné zmluvy, v ktorých je Ruská federácia zmluvnou stranou ako nástupnícky štát po ZSSR, vrátane Charty OSN. Preto ustanovenia zákona môžu a mali by určovať základný postup a zásady vykonávania sankčných rezolúcií Bezpečnostnej Rady OSN ako zákonných (t. j. Medzinárodných zmluvno-právných) záväzkov Ruskej federácie.

Podľa odseku 1 čl. 31 „Plnenie medzinárodných zmlúv Ruskej federácie, sú predmetom dobrej viery v súlade s podmienkami samotných medzinárodných zmlúv, normami medzinárodného práva“ ako aj ústavou Ruskej federácie, ktorú špecifikuje Federálny Zákon a ďalšie právne akty Ruskej federácie. Z toho teda vyplýva, že normy Charty OSN ako medzinárodnej zmluvy Ruskej federácie „podliehajú dobrej viere v súlade s podmienkami“ predovšetkým samotnej Charty a potom Viedenských dohovorov o práve zmlúv z rokov 1969 a 1986, a ďalších noriem medzinárodného práva.¹¹

2. Federálny zákon č. 93-FZ z 23. júna 1995 O postupe pri poskytovaní vojenského a civilného personálu Ruskou federáciou pre účasť na činnostiach na zachovanie alebo obnovenie medzinárodného mieru a bezpečnosti v čl. 2 definuje takéto aktivity za účasti Ruska. Zahŕňa tiež „medzinárodné donucovacie akcie s použitím ozbrojených síl

---

¹¹Charta organizácie Spojených národov. článok 31 ods.1. // OSN: oficiálna webová stránka. [cit. 2021-05-20]
Dostupné na internete : <<https://www.un.org/ru/charter-united-nations/index.html>>

uskutočňované rozhodnutím Bezpečnostnej Rady OSN prijatým v súlade s Chartou OSN s cieľom eliminovať mierové hrozby, porušovanie mieru alebo agresiu. “

3. Federálny zákon z 8. decembra 2003 č. 164-FZ O základoch štátnej regulácie činnosti zahraničného obchodu v čl. 13 ustanovuje mechanizmus vykonávania rezolúcií Rady bezpečnosti OSN ich zavedením dekrétmi prezidenta Ruskej federácie, ktorý „v súlade s ústavou Ruskej federácie a federálnymi zákonmi ustanovuje zákazy a obmedzenia zahraničného obchodu s tovarom, službami a duševným vlastníctvom s cieľom podieľať sa na medzinárodných sankciách Ruskej federácie. “

4. Dekrét prezidenta Ruskej federácie z 12. marca 1996 č. 375 O koordinačnej úlohe Ministerstva zahraničných vecí Ruskej federácie pri uskutočňovaní jednotnej zahraničnopolitickej línie Ruskej federácie určilo Ministerstvo zahraničných vecí ako vedúci orgán pri koordinácii a všeobecnej kontrole nad vykonávaním medzinárodných záväzkov Ruskej federácie.

5. Výnos vlády Ruskej federácie zo 14. marca 1997 č. 300 O postupe pri posudzovaní odvolaní Ministerstva zahraničných vecí Ruskej federácie a jeho diplomatických misií v otázkach medzinárodnej spolupráce zaväzoval federálne orgány a orgány konštituuujúcich subjektov Ruskej federácie aby pohotovo reagovali na žiadosti Ministerstva zahraničných vecí Ruskej federácie týkajúce sa medzinárodných záležitostí, samozrejme vrátane implementácie rezolúcií Bezpečnostnej Rady OSN.

6. Dekrét prezidenta Ruskej federácie z 23. mája 1996 č. 763 O postupe pri zverejňovaní a nadobudnutí účinnosti aktov prezidenta Ruskej federácie, vlády Ruskej federácie a normatívnych právnych aktov federálnych orgánov výkonnej moci v bodoch 1 a 2 ustanovil, že akty prezidenta a vlády (dekréty, vyhlášky a nariadenia), vrátane samozrejme, aktov o vykonávaní rezolúcií Bezpečnostnej Rady OSN, „podliehajú povinnému úradnému zverejneniu“ v Zbierke právnych predpisov Ruskej federácie a Rossijskej Gazete (“Ruských novinách”) do 10 dní od ich podpísania.

7. Rezortné implementačné normatívne právne akty. Ako je známe, každé federálne ministerstvo a rezort vykonáva svoju činnosť v súlade so svojimi vlastnými nariadeniami, schválenými dekrétom prezidenta alebo dekrétom vlády Ruskej federácie. Tieto

ustanovenia obsahujú normy, upravujúce pôsobnosť ministerstva v oblasti medzinárodných vzťahov vrátane plnenia medzinárodných záväzkov.

Takže podľa bodu 22 odseku 6 nariadenia Ministerstva zahraničných vecí Ruskej federácie, schváleného Dekrétom prezidenta Ruskej federácie z 11. júla 2004 č. 865 vykonáva Ministerstvo zahraničných vecí všeobecný dohľad nad plnením medzinárodných záväzkov Ruskej federácie. Ministerstvo zahraničných vecí má právo vykonávať „kontrolu nad súladom regulačných (normatívnych) právnych aktov Ruskej federácie s jej medzinárodnými záväzkami“ (bod 3, odsek 7) a podávať správy prezidentovi alebo vláde o krokoch úradných orgánov a úradníkov, na ktorých základe by mohlo dôjsť k nedodržaniu zásad jednoty zahraničnej politiky Ruskej federácie, zlyhaniu jej medzinárodných záväzkov alebo právnych predpisov o medzinárodných zmluvách (bod 5 odsek 7).

Podľa bodu b odseku 3 nariadenia o Ministerstve obrany Ruskej federácie schválený Dekrétom prezidenta č. 1082 zo 16. augusta 2004 zoznam hlavných úloh ministerstva stanovuje aj „organizáciu použitia ozbrojených síl v súlade s medzinárodnými zmluvami Ruskej federácie“. Normatívne právno-realizačné akty sú zamerané na zabezpečenie vykonávania konkrétnych sankčných rezolúcií Bezpečnostnej Rady OSN, ktoré prijímajú (v závislosti od ich obsahu a prijímajúcich subjektov) priamo prezident, vláda a ďalšie ministerstvá a rezorty. Dekréty a príkazy prezidenta, ktoré sa schvaľujú na základe rezolúcií Bezpečnostnej Rady OSN majú spravidla podobnú štruktúru a zhodné formulácie a ustanovenia.

1. Tieto akty sa prijímajú „v súvislosti s rezolúciou Bezpečnostnej Rady OSN“, napríklad: výnos prezidenta Ruskej federácie zo 17. októbra 2008 č. 1490 O opatreniach v súvislosti s prijatím rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN. Uznesenie Rady 1807 z 31. marca 2008 “ // SZ RF. 2008. číslo 42. čl. 4790.

2. Uvádžajú sa interní ruskí adresáti, teda subjekty vykonávania rezolúcie Bezpečnostnej Rady OSN.

3. Uvádza sa zoznam predmetov, obsah a trvanie sankcií Bezpečnostnej Rady OSN.

4. Uvádžajú sa ministerstvá a oddelenia, ktoré zabezpečujú vykonávanie sankcií.

5. Je vopred stanovený postup vzájomného pôsobenia štátnych orgánov v otázkach kontroly. Zvlášť sa určuje úloha Ministerstva zahraničných vecí RF. Federálne orgány sú povinné poskytovať prezidentovi a vláde správy o opatreniach, prijatých na vykonanie dekrétu a informovať Ministerstvo zahraničných vecí o sankciách aby sa potrebné informácie dostali do konkrétneho výboru Rady OSN.

6. Ministerstvo zahraničných vecí Ruskej federácie sa na základe vyhlášok zaväzuje okamžite informovať federálne orgány o správach Výboru OSN a potrebných sankciách.

7. Vyhlášky často reprodukovujú diferencované výnimky zo sankčného mechanizmu ustanoveného v samotných rezolúciách Bezpečnostnej Rady OSN. Sankcie by mali byť uznané za nevyhnutné z humánnych dôvodov a uložené z právnych dôvodov. Je tiež nevyhnutné, aby prezidentské dekréty upriamili pozornosť všetkých štátnych orgánov zodpovedných za ich vykonávanie na skutočnosť, že „výnimky z týchto opatrení sú povolené iba so súhlasom“ Výboru OSN pre konkrétne sankcie.

8. Dekréty môžu ustanoviť úpravu vnútroštátneho organizačného mechanizmu vykonávania. Môže to byť napríklad z dôvodu prerozdelenia Ministerstva, splnomocneného na vykonanie sankcií.

9. Samostatné vyhlášky v rámci implementácie sankcií umožňujú zavedenie zmien priamo do regulačných (normatívnych) právnych aktov Ruskej federácie ako napríklad zavedenie trestnej zodpovednosti za určité teroristické činy. Takže v bode b odseku 1 dekrétu prezidenta Ruskej federácie z 10. januára 2002 č. 6 O opatreniach na vykonávanie rezolúcie Bezpečnostnej Rady OSN 1373 z 28. septembra 2001 (SZ RF. 2002. č. 2. článok 137) zaznamenaná potreba zaviesť v súlade s právnymi predpismi Ruskej federácie „trestnú zodpovednosť za zámerne poskytnutie alebo zhromaždenie finančných prostriedkov a to akýmikoľvek prostriedkami, priamo alebo nepriamo, občanmi Ruskej federácie alebo na území Ruskej federácie s úmyslom, aby boli tieto prostriedky použité alebo s vedomím, že budú použité na spáchanie teroristických činov.“

Rozhodnutia vlády Ruskej federácie prijaté na základe rezolúcie Bezpečnostnej Rady OSN a príslušného prezidentského dekrétu vychádzajú z čl. 110 ústavy a čl. 4 federálneho ústavného zákona O vláde Ruskej federácie. Pokiaľ vláda v prvej polovici 90. rokov 20. storočia prijímala rezolúcie a nariadenia všeobecnej povahy, ktoré špecifikovali

implementáciu rezolúcií Bezpečnostnej Rady OSN a príslušné prezidentské dekréty, sa v nasledujúcich rokoch začali prijímať akty, týkajúce sa úzko špecifikovaných otázok. Týmto uznesením vlády Ruskej federácie bolo schválené nariadenie o vykonávaní kontroly plnenia záväzkov cieľového použitia určitých druhov vojenských výrobkov, dodávaných z Ruskej federácie oprávnenými orgánmi zahraničných štátov s cieľom vylúčiť ďalší predaj alebo prevod týchto výrobkov teroristickým a extrémistickým organizáciám, zločineckým komunitám a osobám, ako aj štátom, v súvislosti s ktorými je vývoz (dovoz) vojenských výrobkov zakázaný alebo obmedzený kvôli zabezpečeniu implementácie sankčných rezolúcií Bezpečnostnej Rady OSN.

Je potrebné mať na pamäti, že rezolúcie Bezpečnostnej Rady OSN nielenže zaväzujú členské štáty vo verejnoprávnej sfére, ale ovplyvňujú aj súkromnoprávne vzťahy fyzických a právnických osôb. S prihliadnutím na obsah rezolúcií OSN, aktov prezidenta a vlády Ruskej federácie je ich implementácia povinná pre všetky štátne orgány, právnické osoby a fyzické osoby podliehajúce jurisdikcii Ruskej federácie. Tieto akty majú závažný dopad najmä na zahraničné hospodárske zmluvy. Podľa ustanovenia čl. 43 Viedenského dohovoru o zmluvnom práve a čl. 103 Charty majú rezolúcie OSN o sankciách, ktoré sú normami medzinárodného práva, “erga omnes” vyššiu právnu silu v porovnaní s ostatnými zmluvnými záväzkami štátov a jednotlivcov.

Rezolúcie Bezpečnostnej Rady OSN oslobodzujú štáty od plnenia záväzkov, vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv v prípade ich rozporu s týmito rezolúciami. Ustanovenia uznesení Rady majú teda primárnu povahu a sú vyňaté zo zodpovednosti vyplývajúcej z nedodržania noriem takejto dohody.

Zmluva o zahraničnej ekonomike, uzavretá pred zavedením sankcií sa buď pozastavuje alebo prestáva byť účinná. Prijatie Bezpečnostnou Radou OSN sankcií, obmedzujúcich platnosť zmlúv, na ktoré sa vzťahuje je základom pre rozhodnutie súdu o oslobodení od zodpovednosti, ak je takáto úprava ustanovená vo vnútornom práve štátu alebo v samotnej zmluve. Tento dôvod môže súd považovať za akt vyššej moci. Na dobu trvania sankcií je možné pozastaviť uzavretie súkromnoprávnej zmluvy, ale táto doba je často neurčitá a dlhá. Zmluvy podľa súkromného práva uzavreté po uvalení sankcií

Bezpečnostnej Rady OSN sú právne neplatné, pretože zo začiatku nevytvárajú ani práva a povinnosti strán transakcie, ani možnosť zodpovednosti za neplnenie záväzkov zo zmluvy.

O otázke náhrady strát v súvislosti s prijatím rezolúcie Bezpečnostnej Rady OSN sa rozhoduje na základe špeciálneho mechanizmu vytvoreného v rámci OSN - Kompenzačnej komisie a tých domácich bezpečnostných opatrení, ktoré môže štát vytvoriť.

Federálny zákon č. 164-FZ z 8. decembra 2003 O základoch štátnej regulácie zahraničného obchodu priamo neustanovuje právo subjektov súkromnoprávnej zmluvy na náhradu strát v súvislosti so sankciami Bezpečnostnej Rady OSN. Pravda, čl. 21 zrušeného Federálneho zákona č. 157-FZ z 13. októbra 1995 O štátnej regulácii činností zahraničného obchodu (SZ RF. 1995. č. 42. čl. 3923) obsahovalo ustanovenie, podľa ktorého „ruské osoby majú právo na náhradu súdnych strát „spojené s účasťou Ruskej federácie“ na medzinárodných ekonomických sankciách, na náklady federálneho rozpočtu“. Dekréty prezidenta Ruskej federácie o sankciách tiež nie vždy zohľadňujú potrebu kompenzácie strát, ktoré utrpeli účastníci transakcií podľa súkromného práva v súvislosti s rozšírením sankčného režimu na nich. Navyše ani prítomnosť požadovaného ustanovenia v prezidentskom dekrete nezaručuje v praxi jeho včasné vykonanie resp. vykonanie vôbec. V tejto súvislosti sa javí ako vhodné doplniť text uvedeného zákona ustanovením o mechanizme kompenzácie vzniknutých strát účastníkom zahraničnej hospodárskej činnosti, pričom sa zohľadnia dôsledky uplatnenia nielen ekonomických, ale aj vojenských sankcií.

Môžeme teda konštatovať, že vykonávanie rezolúcií Bezpečnostnej Rady OSN v ruskom právnom systéme predpokladá:

1. vydávanie aktov vytvárajúcich mechanizmus na vykonávanie sankcií;
2. následné včasné prijatie domácich opatrení určených osobám, na ktoré sa vzťahuje jurisdikcia Ruskej federácie s cieľom účinne uplatňovať sankčný režim.

S prihliadnutím na heterogenitu vnútroštátnej právnej úpravy vykonávania rezolúcií sankcií Bezpečnostnej Rady OSN sa však zdá byť potrebné na legislatívnej úrovni určiť ich miesto v právnom systéme Ruska a v mechanizme vykonávania. Je možné to uľahčiť vytvorením právneho postavenia Ústavného súdu Ruskej federácie z hľadiska ústavného

vymedzenia miesta rezolúcií Bezpečnostnej Rady OSN v ruskom právnom systéme a ich vzťahu k časti 4 čl. 15 ústavy Ruskej federácie.

2 Ciele a metodika práce

Hlavným, respektíve primárnym cieľom bakalárskej práce je pomocou analýzy preskúmať pôsobenie Ruskej federácie ako stáleho člena Bezpečnostnej Rady OSN.

Objektom výskumu je Bezpečnostná Rada OSN ako orgán medzinárodnej organizácie.

Predmetom výskumu sú aktivity Ruskej federácie ako stáleho člena Bezpečnostnej Rady OSN.

Na dosiahnutie tohto cieľa je potrebné vyriešiť nasledujúce parciálne ciele:

1. Stručne opísať Bezpečnostnú Radu OSN ako štruktúru medzinárodnej organizácie.
2. Preskúmať históriu vstupu Ruska do Bezpečnostnej Rady OSN,
3. Analyzovať právny aspekt pôsobenia Ruskej federácie v Bezpečnostnej Rade OSN,
4. Analyzovať postoj krajiny k určitým otázkam geopolitiky a k Bezpečnostnej Rade OSN,
5. Objasniť hlavné smery súčasnej aktivity Ruska v stálej zostave Bezpečnostnej Rady OSN.

Pre potrebu naplnenia cieľov práce, boli použité viaceré metódy výskumu. Medzi najvýznamnejšie výskumné metódy patrí analýza, taktiež zovšeobecnenie a syntéza všetkých informácií.

Výsledkom výskumu je abstraktná prezentácia publikácií zoskupených podľa kľúčových bodov skúmaného problému.

Pri písaní bakalárskej práce sme čerpali z viacerých zdrojov, ktoré sa touto problematikou zaoberajú a to nie len na regionálnej, ale aj medzinárodnej úrovni čo nám umožnilo neustále napredovať pri analýze danej problematiky. V samotnom procese písania bakalárskej práce sme teoretické informácie potrebné pre uchopenie problematiky získavali najmä zo zahraničných zdrojov a to najmä zahraničných, odborných článkov. Ruskojazyčné zdroje a materiály zaoberajúce sa danou problematikou sme využívali najmä

pri skúmaní hlavného a parciálnych cieľov. Vo veľkej miere sme čerpali tiež zo zahraničných odborných vedeckých článkov vydávaných medzinárodnými organizáciami.

Keďže ide o veľmi obsažnú a zaujímavú problematiku, ktorá nám poskytla množstvo zaujímavých podnetov pre spracovanie, identifikovali sme oblasti, ktoré považujeme za kľúčové pre bakalársku prácu a naopak oblasti, ktorým sa aj vzhľadom na obmedzenie rozsahu bakalárskej práce nie je možné venovať hlbšie.

Snažili sme sa opierať o oficiálne právne dokumenty schválené na medzinárodnej úrovni, ale tiež čo najaktuálnejšie články a údaje zo spoľahlivých zdrojov. Pre potreby vyhodnotenia jednotlivých zistení sme používali deduktívne postupy.

3 Interakcia RF v rámci Bezpečnostnej Rady OSN

Preskúmanie zdrojov ukázalo, že jedným z najdôležitejších aspektov problematiky je spolupráca Ruskej federácie s ostatnými krajinami pri práci Bezpečnostnej Rady OSN a OSN ako celku. Napríklad v článku M. Ivšina a D. Kremleva, ktorý sa venuje spolupráci Ruskej federácie a Číny je uvedené, že OSN má dôležitú úlohu medzinárodnú interakciu.¹² Práve na platforme OSN tieto dva štáty uskutočňujú intenzívnu politiku boja proti rôznorodým medzinárodným problémom. Ako vieme, v súčasnosti vo svetovom priestore prebiehajú zložité a hlboké zmeny, množia sa faktory nestability a neistoty. V tejto súvislosti je štúdia všeobecných smerov spolupráce medzi Ruskom a Čínou naliehavou témou výskumu. Pre hlbšie pochopenie všetkých aspektov tejto problematiky boli pri písaní práce použité právne akty aj ako aj vedecké články.

V modernom svete globalizácie je skutočne veľmi ťažké existovať bez podpory na medzištátnej úrovni. Vo výsledku preto pozorujeme spojenie krajín buď vo forme bilaterálnej spolupráce alebo na úrovni veľkých svetových organizácií, ktoré nám umožňujú sústrediť úsilie a mierovo spolunažívať v rámci nestability a bezpečnostných hrozieb. Táto tendencia sa prejavila aj v rusko-čínskych vzťahoch. Dve svetové mocnosti už dlhé roky uskutočňujú úspešnú strategicky dôležitú spoluprácu vo viacerých oblastiach. Ich partnerstvo nie je namierené proti nikomu. Ako poznamenal prezident Ruskej federácie Vladimír Vladimirovič Putin, toto partnerstvo zamerané na tvorbu, na posilnenie spravodlivosti, demokratických princípov v medzinárodnom živote a je vyžadované časom.¹³

Vzťahy medzi ČLR a Ruskou federáciou sa dnes naďalej prehľbujú a zlepšujú. To má samozrejme veľký odraz v globálnom priestore, najmä v rámci tých medzinárodných organizácií, do ktorých sú aktívne zapojené obidve mocnosti, napríklad OSN. Analýza spoločnej interakcie dvoch vyššie uvedených krajín ako členských štátov OSN je preto

---

¹²Ivšin M. S., Kremleva D. D. spolupráca medzi Ruskom a Čínou v rámci OSN // SPOLOČNOSŤ. VEDA. INOVÁCIE (VPK-2018): Zbierka článkov XVIII Celoruská vedecká a praktická konferencia, v 3 zväzkoch. Vyatská Štátna Univerzita. 2018. Kirov: Vydavateľstvo Vyatská Štátna Univerzita, 2018.

¹³Rusko a Čína: nové horizonty spolupráce. 5 júna 2012. (Rozhovor s Vladimírom Putinom pre noviny Žen-min ž'-pao alebo Ľudový denník). // Správa prezidenta Ruskej federácie: Oficiálna webová stránka [cit. 2021-05-16] Dostupné na internete: < <https://www.kremlin.ru/transcripts/15547>>

nepochybne aktuálnou témou výskumu. Po preštudovaní vedeckej literatúry, článkov z periodík a rôznych regulačných právnych aktov prišli sme k záveru, že je možné efektívne hľadať hlavné oblasti spolupráce medzi Ruskou federáciou a ČĽR v OSN, ako aj skúmať regulačný a právny rámec, ktorý konsoliduje všetky prijaté krajinami politiky.

Je dobre známy fakt, že Čínska ľudová republika a Ruská federácia sú poprednými členskými štátmi OSN. Krajiny vystupujú ako významní aktéri medzinárodných vzťahov, ktoré na základe svojej autority ovplyvňujú procesy formovania multipolárneho sveta. Okrem týchto aspektov majú Čína a Rusko veľké množstvo spoločných záujmov, ktoré sa tiež snažia chrániť a brániť na pôde OSN. ČĽR teda podporuje Ruskú federáciu v boji proti separatizmu a terorizmu a Rusko zase demonštruje pomoc v kľúčových pre Čínu otázkach v regiónoch ako Tibet, Taiwan a Sin-ťiang.

Pokiaľ ide o ďalšie otázky spolupráce určite sú to zmena podnebia, humanitárne a mimoriadne situácie, výroba potravín, trvalo udržateľný rozvoj, odzbrojenie a ďalšie. Na druhej strane OSN poskytuje krajinám jedinečnú platformu, kde je možné okrem bilaterálnych problémov vyriešiť aj všeobecné problémy so zahrnutím záujmov jednotlivcov v jednom alebo druhom aspekte. Je to druh mechanizmu, v rámci ktorého majú zástupcovia členských krajín príležitosť nájsť spoločnú reč a budovať produktívne vzťahy.

Čína a Rusko spoločne podporujú OSN ako lídra v procese regulácie medzinárodných vzťahov. Takže už v roku 2001 bola v Zmluve o dobrom susedstve, priateľstve a spolupráci medzi Ruskou federáciou a Čínskou ľudovou republikou upevnená pozícia týchto dvoch krajín. OSN dokonca uviedla, že: „Zmluvné strany posilňujú spoluprácu v OSN, jej Bezpečnostnú Radu a špecializované agentúry OSN. Zmluvné strany sa starajú o posilnenie ústrednej úlohy OSN ako najviac hodnovernej a univerzálnej medzinárodnej organizácie vytvorenej suverénnymi štátmi na účely riešenia medzinárodných záležitostí, najmä v oblasti mieru a rozvoja. Jej cieľom je zabezpečiť hlavnú zodpovednosť bezpečnosti OSN a udržanie medzinárodného mieru a

bezpečnosti“.¹⁴Podobné vyhlásenie už bolo uvedené v Spoločnom vyhlásení Ruskej federácie a Číny o novej etape komplexného partnerstva a strategických interakcií z roku 2014, kde sa opäť zdôraznila vedúca úloha OSN ako ochrancu „svetového mieru“ a kde hlavy štátov venovali osobitnú pozornosť zásadnému postaveniu Rady bezpečnosti ako orgánu, ktorý udržuje pokojnú situáciu na planéte.

Ako je známe, Ruská federácia a Čínska ľudová republika sú členmi stáleho výboru Bezpečnostnej Rady OSN. Pripomeňme si, že Rada je stálym orgánom OSN. Práve Radanesie hlavnú zodpovednosť „za udržiavanie medzinárodného mieru a bezpečnosti“. A práve v tomto orgáne Rusko a Čína aj naďalej uskutočňujú spoločnú spoluprácu, ktorej jednou z oblastí sa stala podpora myšlienok reformy Bezpečnostnej Rady OSN.

Samotná reforma Bezpečnostnej Rady predpokladá také transformácie, ako je rozšírenie alebo naopak obmedzenie veta (v súčasnosti má toto právo iba päť stálych členských štátov) a zmena štrukturálnej zložky. Zvažuje sa aj zvýšenie počtu členov orgánu. Rusko spolu s Čínou neraz prejavili záujem o vykonávanie určitých reforiem Bezpečnostnej Rady. Napríklad oba štáty dôrazne podporili kandidatúru Indie na trvalé členstvo v Rade. Napriek skutočnosti, že ČĽR mala spočiatku určité námietky proti geopolitickým úvahám (Čína je spojencom Pakistanu; na jeseň 1962 došlo medzi Čínskou ľudovou republikou a Indiou k vysokohorskému pohraničnému konfliktu). ČĽR a Ruská federácia navyše poznamenávajú, že pri reforme Bezpečnostnej Rady OSN by sa malo brať do úvahy posilnenie zastúpenia rozvojových štátov, pretože v súčasnosti sa ich úloha vo svete čoraz viac zvyšuje. Pozícia týchto dvoch krajín vyjadruje v skutočnosti, že sú potrebné práve také transformácie, ktoré sú zamerané na zvýšenie autority orgánu a účelovosti jeho práce v oblasti zaistenia svetovej bezpečnosti. Samotné reformy by preto mali viesť k zvýšeniu kvót pre rozvojové krajiny a k vytvoreniu príležitosti pre ďalšie krajiny, aby sa tiež striedavo pripojili k Bezpečnostnej Rade s prítomnosťou rozhodovacej funkcie, ktorej sa musia všetci členovia OSN podriaďiť.

---

¹⁴Zmluva o dobrom susedstve, priateľstve a spolupráci medzi Ruskou federáciou a Čínskou ľudovou republikou. 16. júla 2001. // Ministerstvo zahraničných vecí: oficiálne internetové stránky. [cit.2021-05-10] Dostupné na internete: <https://www.mid.ru/ru/maps/cn/-/asset_publisher/WhKWb5DVBqKA/content/id/576870>

Bilaterálna spolupráca medzi ČLR a Ruskou federáciou v rámci OSN sa, samozrejme, vzťahuje aj na všetky druhy medzinárodných problémov. Na globálnej úrovni sa začali objavovať nové hrozby pre svetový poriadok, ktoré zase ovplyvňovali vznik ďalších oblastí pre spoluprácu medzi Čínou a Ruskom. Terorizmus, separatizmus a kľúčové záujmy sú tie oblasti, ktoré predstavuje pre tieto štáty spoločnú sféru záujmu. Strany už vyvinuli značné úsilie v oblasti politického riešenia sýrskej krízy a konfliktu na Kórejský polostrov, predchádzania umiestňovaniu zbraní do vesmíru a prispeli tak k zachovaniu rovnováhy na Zemi.

Napríklad ČLR a Ruská federácia v diskusii o sýrskom probléme nesúhlasili s používaním vojenských útokov na presadenie vlastnej vôle. V tejto súvislosti oba štáty niekoľkokrát využili svoje právo veta pri hlasovaní v Bezpečnostnej Rade OSN. Vo februári 2017 Rusko siedmykrát hlasovalo proti uzneseniu Rady. Čína tiež v snahe podporiť svojho strategického partnera zablokovala šesť rezolúcií. Oba štáty sú presvedčené, že riešenie tohto problému si vyžaduje výlučne politické urovnanie založené na rozhodnutiach Bezpečnostnej Rady OSN, ktoré je založené na politickom dialógu za účasti celej sýrskej spoločnosti.

Rusko a Čína majú tiež spoločnú iniciatívu vo vzťahu k kórejskej jadrovej energetike. Ona zdôrazňuje potrebu prejsť od konfrontácie k politickému riešeniu problému. Čína a Rusko sa tak snažia spoločne vyzvať všetky krajiny, aby dodržiavali Chartu OSN a hľadali spôsoby, ktoré by boli účinné aj bez použitia sily. Inými slovami oba štáty vyzývajú všetkých členov OSN, aby zabezpečili bezpečnosť prostredníctvom univerzálnej interakcie.

Na základe uvedeného je očividné, že ČLR spolu s Ruskom robí veľa pre posilnenie mieru a bezpečnosti v rámci OSN. Významnú úlohu zohráva ich postavenie ako stálych členov Bezpečnostnej Rady, v ktorom sa nedá vyriešiť žiadny z existujúcich problémov bez obojstrannej práce. Keďže obe krajiny sú navzájom strategickými partnermi, vo väčšine prípadov je ich hlasovanie jednomyselné. V tejto dobe je celkom správne, že mimoriadny a splnomocnený veľvyslanec Ruskej federácie v Číne Denisov A.I. poznamenal, že interakcia

medzi týmito dvoma mocnosťami má iba najpozitívnejší vplyv na samotný ázijsko-pacifický región a na celý svet.¹⁵

Nasledujúci blok informačných zdrojov odhaľuje úlohu a miesto Ruska v Bezpečnostnej Rade OSN v súvislosti s potrebou reformy OSN. Tejto problematike bola venovaná veľká pozornosť a ako príklad uvedieme článok Kolomyts D.M. o postupimskej konferencii a projektoch reformy OSN v 21. storočí. Cieľom práce je objasniť, aká politická filozofia je spojená s túžbou reformovať OSN.¹⁶ Štúdia dospela k záveru, že prípadná reforma OSN v súčasných medzinárodných podmienkach do roku 2020 by nepriaznivo ovplyvnila stabilitu svetového poriadku, ktorá sa vyvinula v dôsledku druhej svetovej vojny a môže viesť k vojensko-politickej destabilizácii situácie až do vypuknutia veľkých regionálnych vojen s nebezpečenstvom premeny na svetovú vojnu.

Hlavná myšlienka práce spočíva v tom, že sa navrhuje uvažovať o činnosti OSN a Bezpečnostnej Rady OSN z hľadiska jej úspechu v súlade s pôvodným cieľom zabrániť novej svetovej vojne a odmietnuť spôsob uvažovania o práci inštitúcií z hľadiska krízy tejto organizácie. Tento spôsob navrhujú priaznivci reformy OSN, hľadajúc úžitok iba pre svoje vlastné štáty. Závety práce možno využiť ako pri ďalšej vedeckej činnosti, tak aj pri aplikovanej analýze problémov svetovej politiky.¹⁷

Je potrebné poznamenať, že pokusy o zmenu svetového poriadku v 21. storočí nie sú v geopolitike ničím novým. Po Vestfálskej dohode z roku 1648 prežili štáty napoleonské vojny, systém Svätej aliancie, vznik a pád koloniálnych ríš, prvú svetovú vojnu, Versailleský mier a Ligu národov. Po druhej svetovej vojne vznikol Jaltsko-Postupimský systém, pomenovaný podľa stretnutí vodcov Veľkej Británie, ZSSR a USA v Jalte a Postupime v roku 1945. Svet ale nezastavil svoj vývoj a existujúci svetový poriadok sa prirodzene mení pod vplyvom zmien v rovnováhe síl svetových mocností. Kľúčovou kapitolou v povojnovom systéme medzinárodných vzťahov je OSN a Bezpečnostná Rada

---

¹⁵Rozhovor veľvyslanca A. I. Denisova pre tlačovú agentúru TASS. 15. januára 2015. // Ruské veľvyslanectvo v Číne: oficiálne webové stránky, [cit.2021-05-13] Dostupné na internete: < <https://www.russia.org.cn/ru/news/intervyu-posla-a-i-denisova-informatsionnomu-agentstvu-tass/>>

¹⁶Kolomyts D. M. Postupimská konferencia reformné projekty OSN v XXI storočí // Medzinárodné vzťahy a spoločnosť. 2020. č.3-4.

¹⁷Kolomyts D. M. Postupimská konferencia reformné projekty OSN v XXI storočí // Medzinárodné vzťahy a spoločnosť. 2020. č.3-4.

ako vedúca sila tejto organizácie. Preto sú snahy niektorých štátov o zmenu svetového poriadku v ich prospech často zamerané na zmenu úlohy OSN vo svete. Zmena štatútu Bezpečnostnej Rady je nevyhnutná pre tie právomoci, ktoré môžu okolo seba zjednotiť väčšinu vo Valnom zhromaždení OSN. Jedná sa predovšetkým o USA a členské krajiny NATO. Otázkou je, aký druh ideológie, ktorá odôvodňuje reformy, vyhlasujú politici. Na podporu reformy OSN je potrebná zmena svetového poriadku po druhej svetovej vojne. Definitívne črty tento svetový poriadok získal na Postupimskej konferencii. Preto pre rozpad povojnového svetového poriadku je potrebné opustiť Postupimské dohody. Je potrebné povedať, že v 21. storočí žiaden z politikov nespochybnil Vestfálsky a Jaltsko-Postupimský systém na oficiálnej úrovni, a to napriek všetkým odchýlkam od ideálneho stavu vecí (v zmysle stanovenom týmito zmluvami). Zvrchovanosť štátov definovaná Vestfálskou zmluvou väčšinou neexistuje, ale to nie je v geopolitike nič nové. Od roku 1648 zmizlo z mapy sveta veľa štátov, aj keď sa to nemalo stať. Vojny boli rozpútané mnohokrát a najmenej dve svetové vojny. Väčšina krajín tretieho sveta, ktorá získala formálnu nezávislosť, zostala pod vplyvom metropol. Dôležitosť tohto svetového poriadku však nie je spochybnená, pretože svetové mocnosti vykonávajú svoje geopolitické aktivity na základe zásad vestfálskej dohody a Jaltsko-Postupimský systém .

V prvom rade je zmena vo funkciách Bezpečnostnej Rady OSN spojená s využívaním práva veta stálymi členmi Bezpečnostnej Rady. Odmietnuté rezolúcie podľa práva veta sú vskutočnosti pre Bezpečnostnú Radu bežnou vecou. Na tom nie je nič neprirodzené. Z tohto dôvodu bolo právo veta zahrnuté do zmluvy Bezpečnostnej Rady OSN. Je dôležité aby rezolúcia bola zavedená dvoma spôsobmi. Prvým je pokus o riešenie geopolitického problému. Druhým je vyhlásenie o jeho geopolitickej polohe v prípade odmietnutia rezolúcie. Samotné vymedzenie postoja k tej alebo inej otázke zo strany člena Bezpečnostnej Rady OSN je veľmi dôležité. Môže to zastaviť prehĺbovanie krízy alebo konfliktu, zabrániť vojne a prinútiť potenciálneho agresora opustiť svoje úmysly. Počet zamietnutých rezolúcií teda nijako neurčuje neefektívnosť Bezpečnostnej Rady a prítomnosť nejakej krízy v tejto organizácii.

Rozhodnutia Postupimskej konferencie zavŕšili sériu stretnutí vedúcich predstaviteľov troch krajín, ktoré sa uskutočnili počas druhej svetovej vojny. Na tej

konferencii boli zhrnuté výsledky. V Teheráne a Jalte však došlo k rozporom. Boli prirodzené, pretože samotné spojenectvo troch mocností bolo podmienené okolnosťami boja proti spoločnému nepriateľovi Nemecku a jeho spojencom ale aj postoj k nepriateľovi bol iný. Ak to pre ZSSR bola vojna o existenciu a proti fašizmu, pre USA a Veľkú Britániu bolo Nemecko a jeho spojenci nebezpečné ako konkurent v boji o svetové vedenie. Ak vezmeme do úvahy aj politiku pri Hitlerovom príchode k moci a podporu militarizácie Nemecka, ktorá sa skončila mníchovským „sprisaháním“ zameraným na smerovanie fašistickej agresie proti Sovietskemu zväzu, potom spojenectvo ZSSR, USA a Veľkej Británie, vyzerajú mimoriadne oportunisticky. Preto je potrebné zvažovať ďalšie udalosti, ktoré viedli k studenej vojne, za pokračovanie politiky imperialistických mocností voči ZSSR.

Ako je známe, už v roku 1945 anglosaskí spojenci pripravovali plány na vojnu so ZSSR. V roku 1947 sa Churchill pokúsil presvedčiť vedenie USA, aby obmedzilo vzťahy s ZSSR v oblasti jadrových prieskumov. Plán jadrového bombardovania Sovietskeho zväzu „Dropshot“ sa objavil v roku 1949. Potom existovali plány na roky 1956 a 1962. Ak si spomenieme na rezolúciu OSN z 27. júna 1950, ktorá schvaľovala vojenskú podporu juhokórejskému režimu s využitím chybného rozhodnutia vedenia ZSSR nezúčastňovať sa na práci Bezpečnostnej Rady, je možné pochopiť, ako by konala OSN keby sa ZSSR zrušil členstvo v tejto organizácii. A v tom istom roku Truman navrhol dať Valnému zhromaždeniu „právo okamžite sa zapojiť do diskusie o akejkoľvek otázke, o ktorej nebolo možné v Bezpečnostnej Rade dospieť k rozhodnutiu z dôvodu použitia veta jedným zo stálych členov práva veta“,¹⁸ to znamená zbaviť stálych členov Bezpečnostnej Rady OSN bezpodmienečného práva veta.

S prehĺbením sovietsko-severoamerickej konfrontácie na konci 70. rokov bola „otázka rozšírenia zloženia Bezpečnostnej Rady OSN“ po prvýkrát „zahrnutá do programu 34. zasadania Valného zhromaždenia OSN v roku 1979“. Po rozpade ZSSR, v podmienkach oslabenia Ruska, sa v roku 1993 na 48. zasadnutí Valného zhromaždenia

---

¹⁸Aktivizácia práce Valného zhromaždenia. [The Revitalization of the General Assembly (In Russ.)] [cit.2021-05-13] Dostupné na internete: <https://www.un.org/ru/ga/revitalization/revital_bkg.shtml>

rozhodlo o „zriadení pracovnej skupiny, ktorá by sa zaoberala rozšírením ZSSR. Bezpečnostná Rada, ako aj ďalšie otázky súvisiace s Bezpečnostnou Radou OSN.“¹⁹

Táto skupina rozhodla, že rozšírenie Bezpečnostnej Rady OSN je možné po získaní 2/3 hlasov Valného zhromaždenia OSN. Dňom 10. júna 2005 takzvaná „Štvorka“ zastúpená Brazíliou, Indiou, Nemeckom a Japonskom, oznámila svoje želanie stať sa stálymi členmi Bezpečnostnej Rady OSN, keďže si zabezpečilo 2/3 podpory členov Valného zhromaždenia OSN. Ašpirácie Japonska podporili USA.

Táto selektívna podpora je spôsobená geopolitickými cieľmi Spojených štátov v tichomorskej oblasti. USA sa spolieha, že sa bude rozvíjať zahraničná politika s Japonskom. O tejto otázke sa hovorilo aj v roku 2018 a tu sa „štvorka“ opäť vyhlásila na oficiálnej úrovni. Všetci stúpenci reformy Bezpečnostnej Rady OSN tvrdia, že svet sa od roku 1945 zmenil (Japonsko, Nemecko, Turecko). Nemecká kancelárka Merkelová uviedla, že „Bezpečnostná Rada sa príliš často ocitne v slepej uličke, keď sa od nej vyžaduje jasné rozhodnutie. Potrebujeme reformy“.²⁰ Turecký prezident Erdogan vyhlásil, že „všetkých 194 krajín OSN si zaslúži právo na zastúpenie v Bezpečnostnej Rade“.²¹

USA ide inou cestou. Snažia sa priznať subjektom OSN ďalšie práva potrebné na vykonávanie ich politík. Navrhli teda reformu „Rady pre ľudské práva“ OSN. Buš navrhol, aby sa OSN stala nositeľom myšlienok, založených na filozofii liberálnej demokracie. Hovoril o reformách v krajinách s nežiaducimi režimami a pokiaľ ide o Kubu, uviedol, že „Organizácia Spojených národov musí trvať na slobode prejavu, slobode zhromažďovania a nakoniec slobodných a konkurenčných voľbách“.²²

---

¹⁹OSN. Valné Zhromaždenie. 48. schôdza r. 1993. Oficiálne záznamy: 64.plenárne zasadnutie. Bod 33 programu.

²⁰Das Erste: 22. septembra 2020. Bezpečnostná Rada je paralyzovaná keď sú potrebné jasné rozhodnutia - Merkelová vyzvala na reformu OSN. [cit. 2021-05-17]. Dostupné na internete:< <https://russian.rt.com/inotv/2020-09-22/Das-Erste-Sovbez-paralizovan-kogda>>

²¹Fachrutdinov R. Reformy sú nevyhnutné: Merkelová je pripravená rozšíriť Bezpečnostnú Radu OSN. [cit. 2021-05-17]

Dostupné na internete:< https://www.gazeta.ru/politics/2020/09/22_a_13262209.shtml>

²²Čurkin: Spojené kráľovstvo, USA a Francúzsko si uzurpovali kľúčové pozície v OSN [Churkin: UK, USA and France had usurped key positions in the UN (In Russ.)] - [cit. 2021-05-17]

Dostupné na internete: <<https://tass.ru/politika/2363856>>

Francúzsky prezident Macron uviedol, že „Francúzsko a koalícia štátov naďalej lobujú za reformy, ktoré prinútiť zdržať sa používania veta na blokovanie krokov Rady v situáciách masívnej kriminality a genocídy (alebo zodpovednosti chrániť)“.²³ Merkelová navyše uviedla, že „Berlín môže prevziať úlohu iniciátora procesu rozširovania Bezpečnostnej Rady“ a že „Nemecko je pripravené, prevziať ďalšiu zodpovednosť“ v rámci rozšírenej Bezpečnostnej Rady OSN“ a to pomôže neutralizovať dôsledky pre svet, ktorý „trpí kvôli, záujmom jednotlivých členov“.²⁴ Požiadavky na zmenu štatútu Bezpečnostnej Rady OSN teda majú tri smery. Prvým je rozšírenie zloženia krajín s právom veta, druhou je splnomocnenie jednotiek OSN a treťou je zúženie práv stálych členov Bezpečnostnej Rady OSN.

Západom navrhovaná revízia výsledkov druhej svetovej vojny viedla k otvorenej neúcte zo strany západných krajín voči názorom Ruska. Nemecký historik Goetz dokonca v Nemecku poznamenal, že pokiaľ ide o Rusko, nemecké vedenie na čele s Merkelovou zrejme zanedbávalo víťazstvo nad fašizmom, transformované do „zvláštneho chladu“ nemeckej politickej elity. A už v roku 1994 usporiadala ruská armáda prehliadku oddelenú od svojich bývalých spojencov v Berlíne. Historik Beberovský zároveň uviedol, že „nikoho to nezaujíma, kto vládne v Spojených štátoch alebo Anglicku“, keď ste vydávali pozvánky na účasť na oslavách 75. výročia vylodenia v Normandii, „ale vy odmietate Rusov, a to je politické zdôvodnenie.“²⁵

Odborné hodnotenie potreby reformy OSN je jasne vyjadrené v článku H. Rydera, O. Eguegu a A. Beisa venovaného reforme OSN „Nerovnosť minulosti nemôže ustanoviť pravidlá súčasnosti“. Článok sa začína vyhlásením, že „korene OSN sú hlboko koloniálne a kolonizácia tohto orgánu znamená zrušenie niektorých z jeho najstarších inštitúcií“. Tento článok potvrdzuje známe stanovisko, že „pokiaľ ide o udržanie mieru a bezpečnosti, výsledky OSN sú depresívne, od nerozhodnosti nad apartheidom v Južnej

---

²³Francúzsko navrhlo, aby členovia Bezpečnostnej Rady OSN dobrovoľne nevyužívali právo veta. [France Proposed that the UN Security Council Members to Voluntarily not to Use the Veto (In Russ.)] [cit. 2021-05-17] Dostupné na internete: <<https://vz.ru/news/2015/9/25/768746.html>>

²⁴Fachrutdinov R. Reformy sú nevyhnutné: Merkelová je pripravená rozšíriť Bezpečnostnú Radu OSN [cit. 2021-05-17] Dostupné na internete: <https://www.gazeta.ru/politics/2020/09/22_a_13262209.shtml>

²⁵Ryder H., Eguege O., Baisch A. The inequalities of the past can't set the rules of the present - [cit. 2021-05-17]: <<https://wopita.com/tag/unreform>>

Afrike po Irak, Rwandu, Jemen, finančnú krízu z roku 2008 a teraz COVID-19.,²⁶Ďalej v článku sa uskutočňuje vyrovnanie koloniálnej politiky krajín Západu a Sovietskeho zväzu. „Za 75 rokov existencie OSN získalo 80 bývalých kolónií nezávislosť od Indie po Keňu, Nigériu a Kazachstan.“ To znamená, že postavenie republík Sovietskeho zväzu bolo rovnaké ako postavenie západných kolónií a skutočnosť, že práve politika ZSSR bola rozhodujúcim krokom k dekolonizácii, je autorom pravdepodobne neznáma.

Autori uvádzajú celkom novú v tomto kontexte požiadavku o spolupráci: „Bezpečnostná Rada bola koncipovaná na základe zodpovednosti a schopnosti spolupracovať, nie na princípe zastúpenia.“²⁷ V tom čase, po skončení druhej svetovej vojny a konferencie v San Franciscu, sa vodcovia P5 cítili zodpovední a schopní spolupracovať napriek svojim koloniálnym ambíciám. Navrhuje sa odôvodnenie, že „všetkých 15 kresiel by malo byť dočasných na päťročné obdobie, aby sa zabezpečila väčšia konzistentnosť s rozsiahlym neregionálnym otvoreným výberovým konaním pre každé kreslo, spolu s jasnými dohliadanými obmedzeniami výdavkov na lobing a dvojročnými obmedzeniami 30-ročný cyklus, ktorý odmení vynikajúce výsledky a zabráni nadvláde.“²⁸Máme príklad komercializácie Bezpečnostnej Rady OSN a jej podriadenia sa zásadám liberálnej demokracie až po otvorené úplatky (lobingu), rozpracovanej k politike „ochrany ľudských práv“ a „farebných revolúcií“. Všetko vyššie uvedené sa nesie pod heslom „svet nemôže prijať ďalších 75 rokov nezodpovednosti a nerovnosti“.Z toho vyplýva hlavný záver článku, že „dekolonizácia Organizácie Spojených národov znamená zrušenie stálych päť“.²⁹ Konajú sa konferencie, kde sa reforma OSN považuje za nevyhnutnú.

Pohľad ruského vedenia na úlohu OSN sa od čias Sovietskeho zväzu nezmenil. Ruský prezident V.V. Putin v súvislosti s činnosťou Bezpečnostnej Rady OSN poznamenal, že „ako ukazuje diplomatická prax, tento nástroj funguje, na rozdiel od

---

²⁶Ryder H., Eguege O., Baisch A. The inequalities of the past can't set the rules of the present. - [cit. 2021-05-17]: <<https://wopita.com/tag/unreform>>

²⁷Ryder H., Eguege O., Baisch A. The inequalities of the past can't set the rules of the present. - [cit. 2021-05-17]: <<https://wopita.com/tag/unreform>>

²⁸Ryder H., Eguege O., Baisch A. The inequalities of the past can't set the rules of the present. - [cit. 2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://wopita.com/tag/unreform>>

²⁹Ryder H., Eguege O., Baisch A. The inequalities of the past can't set the rules of the present. - [cit. 2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://wopita.com/tag/unreform>>

predvojnovej Ligy národov s jej nekonečnými rozhovormi, vyhláseniami bez mechanizmov skutočného konania, bez práva pomáhať a chrániť štáty a národy v ťažkostiach“.³⁰V prejave Vladimíra Putina s video odkazom na plenárnom 75. zasadnutí Valného zhromaždenia OSN bolo podané vysvetlenie k pohľadu súčasného vedenia Ruska. Uviedlo sa v ňom, že „naša logika spočíva v tom, že Bezpečnostná Rada by mala komplexnejšie zohľadňovať záujmy všetkých krajín, rozmanitosť ich pozícií, založenú na zásade najširšej dohody štátov, ale súčasne ako predtým, slúžil ako kľúčové prepojenie v globálnom systéme riadenia, ktoré sa nedá zabezpečiť bez zachovania práva veta stálych členov Bezpečnostnej Rady.“³¹

Z vôle osudu alebo náhody sa ukázalo, že všetci členovia Bezpečnostnej Rady OSN a súčasne iba oni vlastnia jadrové zbrane za podmienok uznaných medzinárodnými dohodami. V.V. Putin poznamenal, že „toto právo piatich jadrových víťazných mocností v druhej svetovej vojne stále odráža skutočnú vojensko-politickú rovnováhu“.³² Zhrnul niektoré z prejavov o reforme OSN a uviedol, že v súčasných zložitých podmienkach patrí vedúca úloha stálym členom Bezpečnostnej Rady OSN. Právomoci, ktoré majú 75 rokov, nesú osobitnú zodpovednosť za medzinárodný mier a bezpečnosť, za ochranu základov medzinárodného práva. Ruský minister zahraničia S.V. Lavrov obhajoval neprípustnosť „dvojitého výkladu úloh a metód organizácie, ako aj delegovania právomocí orgánov OSN na iné strany“, majúc na pamäti osobné želanie Spojených štátov nahradiť Bezpečnostnú Radu OSN a prevziať právo na jednorazový výklad úloh Bezpečnostnej Rady OSN. Ruské návrhy vyjadril námestník ministra zahraničných vecí Ruskej federácie S.V. Vershinin, že

---

³⁰Koncepcia zahraničnej politiky Ruskej federácie. Schválená prezidentom Ruskej federácie V. V. Putinom dňa 12. februára 2013 r. [Foreign Policy Concept of the Russian Federation. Approved by the President of the Russian Federation V. V. Putin on 12 February 2013 (In Russ.)] [cit. 2021-05-18] Dostupné na internete: <https://archive.mid.ru/brp_4.nsf/0/6d84ddededbf7da644257b160051bf7f>

³¹75. zasadnutie Valného zhromaždenia OSN. [cit. 2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://kremlin.ru/events/president/news/64074>>

³²Vladimír Putin: Bez veta piatich stálych členov Bezpečnostnej rady nebude môcť vykonávať svoju funkciu. UN dňa 22. septembra 2020. [cit. 2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://news.un.org/ru/story/2020/09/1386362>>

„v priebehu reforiem by Bezpečnostná Rada, ktorá je ústredným orgánom na zabezpečenie mieru a bezpečnosti, nemala stratiť svoju pracovnú schopnosť“.³³

Je potrebné poznamenať, že nebolo dňa, aby sa USA nesnažili narušiť rovnováhu síl po druhej svetovej vojne s Ruskom, ktorú podporujú iba ruské vojenské sily. Prečo je dôležité vyhlásenie A. Manoila, že „Washington dlhodobo vykonáva vedomé aktivity zamerané na podkopanie autority OSN. Preto dnes, spolu s otázkou reformy organizácie, by bolo vhodné nastoliť otázku jej súčasných členov, aby zostali jej základy pevné“³⁴, znie rozumne. Musíme si však tiež uvedomiť, že Rusko urobilo dosť nesprávnych krokov, ktoré možno použiť na revíziu výsledkov druhej svetovej vojny.

Niektoré z nich sú uznaním strel'by poľských dôstojníkov v Katyni za trestný čin ZSSR; uznanie Najvyššieho soviету ZSSR za trestné, uzavretie paktu o neútočení medzi ZSSR a Nemeckom v roku 1940; ponuku zo ZSSR a potom Ruska na výmenu Habomajských ostrovov a ostrovu Shikotan na podpísanie mierovej zmluvy medzi ZSSR (Rusko) a Japonskom. Aspoň tak jednoznačne ocenili návrhy S.V. Lavrova o ostrovoch v Japonsku. To sťažuje obranu výsledkov vojny pred revíziou ruských geopolitických protivníkov. Najdôležitejšie je, že Bezpečnostná Rada OSN naďalej plnila svoju funkciu predchádzania svetovej vojne v 21. storočí. V podmienkach panujúcich na začiatku tretieho desaťročia 21. storočia zostáva jaltsko-potsdamský svetový poriadok a jeho kľúčové prepojenie a je Bezpečnostná Rada OSN, napriek všetkým deformáciám a nedostatkom, základom medzinárodných vzťahov.

Vedenie OSN sa opakovane pokúšalo vypracovať dokument, na základe ktorého by bolo možné uskutočniť obnovu a reorganizáciu organizácie. Preto v roku 2004 bola správa „Bezpečnejší svet: naša spoločná zodpovednosť“ zverejnená panelom na vysokej úrovni pre hrozby, výzvy a zmeny, ktorý ustanovil generálny tajomník OSN K. Annan. Dokument načrtol zásadne novú víziu kolektívnej bezpečnosti v 21. storočí a vyvodil sa záver o potrebe prijať naliehavé opatrenia na posilnenie OSN tak, aby dokázala úspešne zvládnuť

---

³³Bitky v OSN: čo chce Rusko. Námetník ministra zahraničia Veršinin - o misii OSN a úlohe Ruska v nej. Gazeta.ru dňa 27. septembra 2019. [cit. 2021-05-18] Dostupné na internete: <https://www.gazeta.ru/politics/2019/09/26_a_12690049.shtml>

³⁴Fukuyama F. Amerika na križovatke: Demokracia, moc a neokonzervatívne dedičstvo. Moskva, AST, 2008. 282 str. [Fukuyama F. Amerika na rasput'e: Demokratiya, vlast' i neokonservativnoe nasledie [America at the Crossroads: Democracy, Power and the Neoconservative Legacy]. Moscow, AST, 2008. 282 p.]

celú škálu nových výziev a hrozieb, ktorých vzhľad nebolo možné predvídať pri vzniku Organizácie v roku 1945. Správa poskytla konkrétne odporúčania na prijatie opatrení v tejto oblasti.

V posledných rokoch sa prijali určité praktické kroky na reformu organizácie. Aktívnou účasťou na činnostiach OSN si Ruská federácia uvedomuje svoju osobitnú zodpovednosť ako stáleho člena Bezpečnostnej Rady za udržiavanie trvalého medzinárodného mieru a stability. S príchodom V. Putina na post prezidenta krajiny v roku 2000 bola schválená Koncepcia zahraničnej politiky Ruskej federácie. Uvádza sa v ňom, že OSN v 21. storočí je vyzvaná, aby pôsobila ako hlavné centrum pre reguláciu medzinárodných vzťahov, a Rusko bude rezolútne proti pokusom o zníženie úlohy OSN a Bezpečnostnej Rady vo svetových záležitostiach. Dokument zdôraznil, že „Rusko sa bude usilovať o formovanie multi-polárneho systému medzinárodných vzťahov, ktorý skutočne odráža rozmanitosť moderného sveta s rozmanitosťou jeho záujmov.“³⁵

Ruský prístup k reformám OSN je založený na nasledujúcich princípoch. Po prvé by malo ísť o reformu v mene posilnenia a zvýšenia efektívnosti celého systému. Po druhé, táto reorganizácia by mala vychádzať zo zásad medzinárodného práva a Charty OSN. Ak si druhá menovaná strana vyžaduje zmeny, malo by sa to urobiť tiež v súlade s postupmi ustanovenými v samotnej charte. Po tretie, reforma OSN by mala spájať, nie rozdeľovať medzinárodné spoločenstvo, preto by sa rozhodnutia o zásadných otázkach mali prijímať na základe širokého konsenzu medzi členskými štátmi.

Koncepcia zahraničnej politiky Ruskej federácie z roku 2013 uvádza, že je strediskom pre reguláciu medzinárodných vzťahov a koordináciu svetovej politiky v 21. storočí musí zostať OSN, ktorá má jedinečnú legitimitu a jej alternatívy zatiaľ neexistujú. Reforma Bezpečnostnej Rady OSN by mala byť zameraná na zvýšenie efektívnosti jej činnosti ako orgánu nesúceho hlavnú zodpovednosť za udržiavanie medzinárodného mieru a bezpečnosti. V procese racionálnych reforiem Organizácie je potrebné získať väčšie zastúpenie Bezpečnostnej Rady pri súčasnom zabezpečení jej

---

³⁵Koncepcia zahraničnej politiky Ruskej federácie. Schválená prezidentom Ruskej federácie V. V. Putinom 28. júna r. 2000 [Foreign Policy Concept Of The Russian Federation. Approved by the President of the Russian Federation V. Putin June 28, 2000 (In Russ.)]. [cit.2021-05-17] Dostupné na internete: <<https://www.scrf.gov.ru/documents/25.html>>

náležitej efektívnosti. Akékoľvek rozhodnutia o vytvorení ďalších kresiel v Bezpečnostnej Rade by sa mali prijímať na základe širokej diskusie a postavenie jej stálych členov sa musí zachovať.³⁶

Americký prezident Barack Obama pokračoval v kurze prezidenta Georga W. Buša mladšieho, v ktorom sa primárna pozornosť nevenovala problému reformy Bezpečnostnej Rady, ale administratívnej reforme zameranej na zlepšenie kvality každodennej práce a finančného riadenia, zbavenia sa podvojných štruktúr a zvýšenie zodpovednosti, transparentnosti a spravovateľnosti OSN. B. Obama tiež označil za svoju kľúčovú prioritu „pokračujúce úsilie o presadzovanie účinnejšieho, aktívnejšieho, transparentnejšieho a dôveryhodnejšieho systému OSN“,³⁷ ktorým sa zavádza druhá fáza programu s názvom „Iniciatíva OSN pre transparentnosť a zodpovednosť“ (Transparency and Accountability Organisation Iniciatíva, UNTAI). Program sa začal realizovať za vlády Georga W. Buša mladšieho a určil osem oblastí.

Zároveň, ak je ruský prístup založený na ustanoveniach, že v OSN neexistujú žiadne zásadné a sekundárne reformy, potom USA uprednostňuje administratívnu reformu organizácie zameranú na jej väčšiu zvládnuteľnosť a zodpovednosť. Výsledkom komplexného reformného procesu boli opatrenia na zvýšenie transparentnosti a zodpovednosti v rozpočtovej sfére OSN a rozšírenie programu s cieľom poskytovať verejnosti informácie o príjmoch úradníkov. Prijali sa kroky na posilnenie systémov dohľadu a auditu, boli poskytnuté ďalšie nástroje Úradu pre vnútorný dozor, a boli posilnené opatrenia na ochranu oznamovateľov zneužitia úradnej moci zamestnancami organizácie. Bol zriadený etický úrad, vylepšené vyšetrovacie nástroje, modernizované štruktúry informačných a komunikačných technológií a bol vymenovaný hlavný úradník pre informačné technológie. Detský fond OSN (UNICEF), Rozvojový program OSN (UNDP), Populačný fond OSN (UNFPA) a Subjekt OSN pre rodovú rovnosť a posilnenie

---

³⁶Koncepcia zahraničnej politiky Ruskej federácie. Schválená prezidentom Ruskej federácie V. V. Putinom dňa 12. februára 2013 r. [Foreign Policy Concept of the Russian Federation. Approved by the President of the Russian Federation V. V. Putin on 12 February 2013 (In Russ.)] [cit.2021-05-17] Dostupné na internete: <https://archive.mid.ru/brp_4.nsf/0/6d84ddededbf7da644257b160051bf7f>

³⁷Barack Obama vyjadril podporu reforme Bezpečnostnej Rady OSN. [Barack Obama Spoke in Support of the Reform of the UN Security Council (In Russ.)] [cit.2021-05-17] Dostupné na internete: <<https://russian.rt.com/article/107077>>

postavenia žien (UN Women) zaviedli opatrenia na zlepšenie noriem interného preskúmania, podávania správ a financií vytvorila svoje vlastné etické služby, zabezpečila lepší prístup verejnosti k informáciám prostredníctvom internetu.

Prebiehajúca dlhodobá reforma sekretariátu OSN si bude vyžadovať viac diplomatického úsilia. V. Churkin, bývalý stály predstaviteľ Ruskej federácie pri OSN, preto vyzval na demokratizáciu sekretariátu s tým, že kľúčové funkcie v organizácii majú v rukách USA, Francúzsko a Veľká Británia. „Takúto situáciu nemožno považovať za normálnu, keď si tri kľúčové pozície, námestník generálneho tajomníka pre udržanie mieru, politické a humanitárne otázky, v skutočnosti uzurpujú tri krajiny. Sme presvedčení, že v záujme zachovania efektívnosti a legitimacy práce sekretariátu je potrebné tieto a niektoré ďalšie vedúce posty na sekretariáte strieďať medzi všetkými členskými štátmi OSN. Je dôležité, aby bol proces ich menovania transparentnejší“,³⁸ uviedol on.

Je potrebné poznamenať, že Skupina 77 (G77) a Čína, ktoré tvoria jednu tretinu všetkých členov OSN, už dávno nastolili otázku rovnakého geografického a rodového rozdelenia pracovných miest na sekretariáte. Žiadajú takú jeho reformu, ktorá by umožnila zastúpenie občanov všetkých krajín v tomto orgáne. Napríklad v dokumente o pozícii G 77 a Číny k reforme riadenia OSN z roku 2008 sa uvádza, že „Vyššie riadiace funkcie v dôležitých rezortoch sú vo výlučnom vlastníctve niektorých členských štátov OSN. To je v rozpore s mnohými rezolúciami Valného zhromaždenia OSN a vyžaduje si neodkladné kroky.“³⁹

Rusko dlho požadovalo pomocného orgánu Bezpečnostnej Rady, Výboru vojenského štábu, ktorý bol predpokladaný Chartou OSN. Po dlhom úsilí ruskej delegácie pri OSN Výbor vojenského štábu zintenzívnil svoju praktickú činnosť. Vojenský poradcovia stálych členov Bezpečnostnej Rady sa tak zúčastňovali na operáciách na Haiti a v Mali. V súvislosti so skutočnosťou, že Bezpečnostná Rada je nútená reagovať na zintenzívnenie

---

³⁸Rozhovor so stálym zástupcom Ruskej federácie pri OSN V. I. Čurkinym pre M. S. Guzmána. [Interview with Permanent Representative of the Russian Federation to the UN V. Churkin, M. Gusman (In Russ.)]. [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <https://russiaun.ru/ru/news/intrv_tsrq>

³⁹Statement on Behalf of the Group of 77 and China by H. E. Dr. John W. Ashe, Ambassador and Permanent Representative of Antigua and Barbuda to the United Nations, at the Informal Thematic Debate of the General Assembly on the Theme “Toward a Common Understanding on Management Reform”. [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://www.g77.org/statement/getstatement.php?id=080408>>

medzinárodných udalostí a na nárast počtu otázok v agende, zdokonaľujú sa aj jej pracovné postupy. V záujme ich aktualizácie sa čoraz viac využívajú informačné a komunikačné technológie, najmä organizácia brífingov prostredníctvom telekonferencií, využívanie nových počítačových technológií na koordináciu dokumentov.

Pravidelne sa diskutuje o otázke „znovuzrodenia“ Valného zhromaždenia OSN. Po svetovom samite v roku 2005 bola na jej oživenie zriadená špeciálna pracovná skupina. Výsledky práce skupiny obsahovali pravidelné stretnutia predsedu Valného zhromaždenia s generálnym tajomníkom a predsedami Bezpečnostnej Rady; Hospodárskej a sociálnej rady; predsedov pomocných orgánov a organizovania týchto stretnutí; stretnutia, brífingy pre členské štáty; organizácia interaktívnych tematických diskusií o aktuálnych otázkach mimoriadneho významu pre medzinárodné spoločenstvo atď.

Mierová činnosť OSN je v stave neustáleho vývoja. Vykonáva sa preskúmanie mierových operácií, analyzujú sa hlavné taktické a strategické problémy, ktoré budú musieť mierové sily Organizácie vyriešiť dnes a v nasledujúcich rokoch, a analyzujú sa možnosti ich úplného uskutočnenia potenciálu a zvyšovanie efektívnosti misií OSN. Trendom v tejto oblasti je „silné udržanie mieru“, to znamená oprávnenie „modrých prílb“ preventívne používať silu. Je to spôsobené zložitou situáciou v štátoch nasadenia a nárastom počtu útokov na personál misie. V tejto súvislosti sa stala obzvlášť aktuálnou otázka zaistenia bezpečnosti tvorcov mieru. Novým aspektom udržiavania mieru je používanie pokrokového technického vybavenia, najmä neozbrojených bezpilotných vzdušných prostriedkov, ktoré si vyžaduje vytvorenie právneho základu pre ich použitie, kontrolu a dôvernosť prijatých informácií. Ďalším znakom mierových operácií je ich viaczložková povaha spojená s úlohami budovania mieru. Ich mandáty začali zahŕňať zložky sociálnej, humanitárnej a právnej povahy, ako napríklad pomoc pri reintegrácii, reformy bezpečnostného sektoru a obnova orgánov činných v trestnom konaní. Napriek prijatým opatreniam je účinnosť mierových operácií OSN stále na nedostatočnej úrovni a zvyšujú sa finančné náklady na ich údržbu.

Na návrh generálneho tajomníka OSN K. Annana v roku 2005 bola vytvorená Komisia pre budovanie mieru (PBC), ktorá má krajinám pomáhať pri prekonávaní následkov konfliktov, eliminovať ich príčiny a prispievať k nastoleniu pokojného života. O

rok neskôr bol založený Fond na budovanie mieru OSN s cieľom rýchleho pridelenia zdrojov krajinám, ktoré sa dostali z konfliktu.

USA obhájili svoje záujmy pri rokovaní o vytvorení PBC a dosiahli, že táto štruktúra bola vytvorená ako poradný orgán pod kontrolou Bezpečnostnej Rady OSN. Rozvojové krajiny nedokázali vytvoriť pracovnú štruktúru mimo PBC pod kontrolou Valného zhromaždenia. Z tohto dôvodu bol jedným z problematických momentov v práci Komisie zápasenie medzi delegáciami rozvojových krajín a západných štátov vo vzťahu k právomociam Valného zhromaždenia OSN a Bezpečnostnej Rady. PBC dnes čelí ťažkostiam spojeným s nedostatkom finančných zdrojov, jasnou definíciou toho, čo a ako by mala robiť, nedostatkom koordinácie pri deľbe práce a tiež s realizáciou mierotvorných akcií v súlade s charakteristikami a konkrétne krajiny. Stabilizácia v Libérii a Sierra Leone priniesla príklady efektívnej práce Komisie. Nepodarilo sa dosiahnuť požadované výsledky a zabrániť obnoveniu konfliktu v Guineji-Bissau, Stredoafrickej republike, Južnom Sudáne.

V roku 2006 bola zriadená Rada pre ľudské práva (HRC), ktorá bola vybavená novými funkciami Všeobecného pravidelného preskúmania ako objektívneho mechanizmu monitorovania dodržiavania ľudských práv v jednotlivých krajinách. Komisia pre ľudské práva, ktorá predtým existovala, bola USA tvrdo kritizovaná za anti-izraelské rezolúcie a jej členstvo, ktoré podľa správy Georga W. Buša tento orgán úplne zdiskreditovali. V dôsledku skutočnosti, že konečné znenie návrhu uznesenia o založení HRC bolo v rozpore s očakávaniami Spojených štátov, odmietli členstvo v tejto štruktúre.

Obamová administratíva sa vrátila k Rade pre ľudské práva a vo svojej politike vyhlasovala prístupy „strategického multilateralizmu“ a „zásadnej účasti“.⁴⁰ Avšak pobúrenie ako na Kube a v Iráne podľa Washingtonu stále spôsobovala prítomnosť nedemokratických štátov v HRC. Nároky sa týkali aj veľkého počtu osobitných zasadnutí venovaných kritike Izraela. USA vyvinuli značné úsilie, aby udržali Irán a Sýriu mimo HRC. Situáciu v HRC sa im podarilo obrátiť vo svoj prospech, keď dosiahli zníženie

---

⁴⁰Barack Obama vyjadril podporu reforme Bezpečnostnej Rady OSN. [Barack Obama Spoke in Support of the Reform of the UN Security Council (In Russ.)] . [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://russian.rt.com/article/107077>>

úrovne pozornosti venovanej Izraelu a obnovenie úvah o situácii v oblasti ľudských práv v Iráne, zrušené na samom začiatku práci Rady; zriadenie osobitnej vyšetrovacej komisie v Sýrii; vytvorenie postu osobitných spravodajcov pre Severnú Kóreu a Bielorusko; možnosť rokovať o otázke ľudských práv v Severnej Kórei v Bezpečnostnej Rade. Ukázalo sa, že v oblasti ľudských práv došlo k rovnakým problémom ako v minulosti, a to polarita záujmov skupín štátov a politizácia problémov, o ktorých sa tu diskutuje. Diskusia o témach týkajúcich sa jednotlivých krajín, napríklad o Ukrajine, Sýrii, Mjanmarsku a Severnej Kórei, sa koná v horúcej atmosfére a pri absencii jednotných prístupov. Na začiatku práce Rady v roku 2008 nazvali odborníci, ktorí diskutovali o problémoch jej činnosti „politický futbal“. Rusko stojí „proti politizácii ľudských práv a univerzálnych vnucovaniu úzkych interpretácií medzinárodných noriem v tejto oblasti“. ⁴¹ Jej prístup je založený na skutočnosti, že každý štát a spoločnosť má právo na svoju vlastnú cestu. Ruská federácia vychádza z neprípustnosti použitia otázok ľudských práv ako nástroja politického tlaku.

V roku 2005 bol na návrh prezidenta Georga W. Buša, ktorého zahraničnopolitická stratégia vychádzala z tézy o demokratizácii sveta, založený Fond demokracie OSN (UNDEF). Nadácia poskytuje granty občianskej spoločnosti, mimovládny organizáciám, vládam a medzinárodným organizáciám na vykonávanie projektových aktivít. Projekty sa realizujú v týchto oblastiach: ľudské práva, nástroje demokratizácie, ženy, mládež, sloboda médií, informačné nástroje, posilnenie občianskej spoločnosti. Prvými príjemcami finančných prostriedkov fondu boli post-sovietske a africké štáty. Celkovo získalo prostriedky z fondu asi 120 krajín. V súčasnosti pôsobí Demokratický fond na Ukrajine, v Bolívii a v Konžskej demokratickej republike.

Práce na rôznych otázkach OSN vrátane jej reforiem vo všeobecnosti prebiehajú na pozadí polarizácie pozdĺž línie sever - juh. Spojené štáty a Európska únia teda považujú za svoju prioritu administratívnu reformu organizácie, keď hovoria o dôležitosti modernizácie riadenia a efektívnejšieho vynakladania finančných zdrojov. Patria sem otázky ako finančné riadenie, riadenie ľudských zdrojov, obstarávanie, kódex správania a etika,

---

⁴¹Lavrov: Rusko podporuje žiadosti Indie a Brazílie o trvalé členstvo v Bezpečnostnej Rade OSN // TASS: Oficiálna webová stránka, [cit.2021-05-18]. Dostupné na internete: <<http://tass.ru/politika/2187710>>

posilnenie vnútorného auditu a nástroje vyšetrovania. Západné delegácie sa vo veľkej miere zameriavajú na riešenie takých problémov v OSN, ako sú nešírenie zbraní hromadného ničenia, terorizmus, odzbrojenie a ľudské práva. USA sa zaviazali napredovať v oblasti finančných a vládnych reforiem v rozvojových agentúrach OSN, najmä v UNDP a UNICEF. Reformy sa plánujú aj vo Svetovej zdravotníckej organizácii (WHO) a v Populačnom fonde OSN.

Skupina 77 (G77) a Čína obhajujú lepšiu správu vecí verejných v OSN, pričom zdôrazňujú význam širšieho zastúpenia rozvojových krajín na sekretariáte a uprednostňujú hospodárske a sociálne otázky, ako je reforma medzinárodného hospodárskeho a finančného sektora, odstránenie chudoby a trvalo udržateľný rozvoj. Rozvojové krajiny sú veľmi znepokojené možnosťou finančných škrtov v rozvojovej oblasti, ktorá je pre ne prioritou a veľmi bolestivá. Jeden z delegátov Skupina 77 povedal, že „ostatní nemôžu pochopiť náš život v chudobe. Pre nás je to realita. Ľudia žijú bez jedla a prístrešia. Pre nich je to iba teoretická diskusia“.⁴²Expertka nadácie “Heritage Foundation” Kim R. Holmes, ktorá sa vyjadrila k problémom práce v OSN, poznamenala: „Nejde len o to, že rozvojové krajiny často považujú OSN za platformu, kde môžete kompenzovať svoje sťažnosti proti Západu a využívať ich zjednávať zahraničnú pomoc. Európska kultúra sociálnej demokracie navyše prevláda v činnostiach sociálnych a hospodárskych orgánov OSN.“⁴³

Skupina 77 (G77) tiež verí, že administratívna reforma Organizácie, ktorú aktívne presadzujú USA, je zameraná na zasahovanie do záujmov rozvojových krajín a zvyšovanie vplyvu štátov, ktoré sú hlavnými finančnými darcami OSN. Obávajú sa možného posunu zamerania od rozvojovej pomoci k bezpečnosti. Skupina 77 (G77) a Čína zároveň pripisujú osobitný význam činnostiam rozvojového programu OSN a zasadzujú sa za zvýšenie objemu finančných zdrojov vyčlenených na sociálny a hospodársky rozvoj s dôrazom na rovnosť členských štátov OSN, bez ohľadu na ich finančné možnosti.

---

⁴²Swart L., Lund J. The Group of 77: Perspectives on its Role in the General Assembly. [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://www.centerforunreform.org/node/437>>

⁴³Holmes K. Fixing the U. N. [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://www.heritage.org/research/commentary/2015/6/fixing-the-un>>

V roku 1993 bola vytvorená otvorená pracovná skupina, ktorá sa zaoberala reformou Rady bezpečnosti OSN. Na samite milénia v roku 2000 bolo prijaté vyhlásenie, v ktorom hlavy štátov a predsedovia vlád vyjadrili odhodlanie zintenzívniť úsilie o uskutočnenie komplexnej reformy Rady bezpečnosti. Na svetovom jubilejnom samite v septembri 2005 nebolo možné sa na tom dohodnúť pre akútne nezhody medzi členskými štátmi.

Expanziu Bezpečnostnej Rady v kategórii stálych členov podporuje India, Brazília, Nemecko a Japonsko alebo takzvaná „Skupina štyroch“ (G4), ktorá sa hlási k týmto miestam. Skupina „Zjednotenie pre konsenzus“, ktorá zahŕňa Pakistan, Južnú Kóreu, Argentínu, Turecko, Španielsko a ďalšie, predložila svoje „Usmernenia pre rozšírenie Bezpečnostnej Rady OSN“. Navrhujú reformu Bezpečnostnej Rady rozšírením počtu nestálych členov. Skupina týchto krajín považuje vytvorenie nových stálych kresiel v Bezpečnostnej Rade za neefektívne, pretože je porušená zásada zvrchovanej rovnosti a vznikajú ťažkosti pre zastúpenie ďalších štátov.

Žiadna z týchto skupín ešte nedokázala zabezpečiť, aby jej návrh získal maximálnu podporu a vytvoril základ pre reformu Bezpečnostnej Rady. S cieľom vyjsť so slepej uličky a hľadať kompromis sa vynaložilo úsilie na vývoj prechodného vzorca, ktorý bol neúspešný z dôvodu veľkých rozdielov v názoroch členských štátov OSN. Riaditeľ Centra pre euroatlantickú bezpečnosť MGIMO A. Nikitin hodnotiac situáciu poznamenal, že je možný nárast počtu členov, ale Rusko podporuje jedných kandidátov, západné krajiny zas ďalších a niektoré z nich spolu súvisia. Napríklad je nemožné prijať Indiu bez Pakistanu, Brazíliu bez Argentíny atď. Zájmy veľmocí sa premietajú do čisto technických záležitostí a to premieňa reformu Bezpečnostnej Rady OSN na zdĺhavý proces.⁴⁴

Ruský prezident V. Putin na 70. zasadnutí povedal: „Organizácia Spojených národov je štruktúra, ktorá nemá obdoby, pokiaľ ide o legitimitu, reprezentatívnosť a univerzálnosť. Samozrejme, svet sa mení a OSN musí zodpovedať tejto prirodzenej transformácii. Rusko je na základe širokého konsenzu pripravené na túto prácu na ďalšom rozvoji OSN so všetkými partnermi, ale pokusy o narušenie autority a legitimacy OSN

---

⁴⁴Zajemsky V. F. Novšia história reformy OSN. Moskva, MŠIMV - univerzita, 2008. 84 str. [Zaemskii V. F. Noveishaya istoriya reformy OON [The Recent History of United Nations Reform]. Moscow, MGIMO-University, 2008. 84 p.]

považujeme za mimoriadne nebezpečné. To môže viesť k zrúteniu celej architektúry medzinárodných vzťahov. Potom naozaj nebudeme mať žiadne pravidlá, okrem práva silných.“⁴⁵

Pokiaľ ide o pozíciu Ruska v otázke reformy rady bezpečnosti, vychádza zo skutočnosti, že sú v ňom málo zastúpené rozvojové krajiny a ich úloha v práci tohto hlavného orgánu je nedostatočná. Rusko trvale podporuje žiadosti Indie a Brazílie o členstvo v Rade, ako aj stálu prítomnosť afrického kontinentu v tejto štruktúre. „Ale pri tom všetkom je potrebné presadzovať takú reformu, vďaka ktorej sa Bezpečnostná Rada OSN nestane neovládateľnou, príliš amorfou a nafúknutou. Efektívnosť jej práce je ďalším kľúčovým princípom spolu so správnym zastúpením všetkých regiónov a všetkých centier svetového rozvoja. Myslím si, že limit, ktorým sa musíte riadiť je maximálne 20 členov“⁴⁶ uviedol minister zahraničia S. Lavrov.

Spoločný postoj vyjadrili krajiny skupiny BRICS, ktoré sa podieľajú o zaradenie nových stálych členov do rady bezpečnosti. „Deklarujeme potrebu komplexnej reformy Organizácie Spojených národov, najmä jej Bezpečnostnej Rady s cieľom zabezpečiť jej väčšiu reprezentatívnosť a efektívnosť, aby mohla čo najlepšie reagovať na globálne výzvy. Čína a Rusko opätovne potvrdzujú, že stavu a úlohe Brazílie, Indie a Južnej Afriky pripisujú veľký význam v medzinárodných záležitostiach a podporujú ich snahu hrať v OSN dôležitejšiu úlohu,“⁴⁷ uvádza sa v texte Ufimskej Deklarácie.

USA zaujímajú zdržanlivé stanovisko k otázke reformy Bezpečnostnej Rady. Vítajú návrhy na jeho rozšírenie, ale rovnako ako Rusko sú proti zmene v otázke práva veta. V novembri 2015 navštívil Indiu prezident Barack Obama a vyhlásil podporu Spojených štátov v jej snahe stať sa stálym členom Bezpečnostnej Rady. Prvýkrát vyjadril oficiálnu

---

⁴⁵70. zasadnutie Valného zhromaždenia OSN. [70-th Session of the UN General Assembly (In Russ.)] [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://kremlin.ru/events/president/news/50385>>

⁴⁶Reč a odpovede na otázky médií ruského ministra zahraničných vecí Sergeja Lavrova počas tlačovej konferencie o výsledkoch ruskej diplomacie v roku 2017, Moskva, 15. januára 2018 // Ministerstvo zahraničných vecí Ruskej federácie: Oficiálna webová stránka. [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <https://www.mid.ru/web/guest/meropriyatiy_a_s_uchastiem_ministra/-/assetpublisher/xK1BhB2bUjd3/content/id/3018203#sel=33:32;jac,33:45:h7f;35:2;jhh,35:6:ljh;35:20:fah,35:58:fjV;36:13:h1g,36:19:cUg>

⁴⁷VII Summit BRICS. Ufimská deklarácia (Ufa, Ruská Federácia, 9. Júla 2015).[VII BRICS Summit. Declaration Ufa (Ufa, Russian Federation, 9 July 2015) (In Russ.)] [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://brics2015.ru/load/382553>>

podporu Indii už v roku 2010. Tieto kroky sú pravdepodobne zamerané na narušenie jednoty krajín skupiny BRICS, ktorá sa stala významným a vplyvným hráčom pri navrhovaní svojej medzinárodnej agendy. Prezident B. Obama sa tiež vyslovil za zaradenie zástupcu afrického kontinentu do Bezpečnostnej Rady. Poznamenal, že „USA podporujú koncepciu úpravy štruktúry Bezpečnostnej Rady OSN. Myslím si, že v zásade by Rada mala mať najmenej jedného zástupcu z afrického kontinentu, ako aj zástupcov z iných oblastí sveta a niektorých ďalších rozvíjajúcich sa mocností.“⁴⁸ Podpredseda Akadémie geopolitických problémov K. Sokolov v tejto súvislosti poznamenáva: „Návrhy Baracka Obamu na rozšírenie Bezpečnostnej Rady OSN sú dosť transparentné: zahrnutie nových členov z relatívne málo rozvinutých krajín poskytne Spojeným štátom iba ďalšie hlasy pre USA ako dominantnej sily. Ich udelenie práva veta navyše prenesie zodpovednosť za niektoré rozhodnutia na závislé tretie krajiny, ktoré tak urobia pod vonkajším tlakom USA.“⁴⁹

V súčasnosti neexistuje konsenzus o nominovaní nových kandidátov do Bezpečnostnej Rady, presný počet ďalších kresiel a ich kategórie neboli stanovené. Nie sú stanovené jasné a dohodnuté kritériá, podľa ktorých bude možné zvoliť nových členov do Rady bezpečnosti. Súčasná štruktúra Rady je založená na výsledku druhej svetovej vojny a jej stále členské štáty sú dedičmi víťazných mocností, ktoré určovali podmienky povojnového svetového poriadku. Ak sa do Bezpečnostnej Rady budú pridávať trvalé kreslá, aké sú kritériá členstva, ktoré nespôsobia nekonečné spory a nezhody?

Ešte v roku 2005 USA s cieľom zefektívniť diskusiu o tejto otázke navrhli kritériá členstva v Bezpečnostnej Rade, ktoré obsahovali nasledujúce parametre: rozsah národného hospodárstva; populácia; vojenská sila; podpora demokracie a ľudských práv; možnosť účasti ozbrojených síl krajiny v mierových misiách OSN; príležitosti na finančnú účasť na mierových činnostiach; finančný príspevok do systému OSN a na činnosti krajiny v boji proti terorizmu a šíreniu zbraní hromadného ničenia. Tu vzniká

---

⁴⁸Barack Obama vyjadril podporu reforme Bezpečnostnej Rady OSN. [Barack Obama Spoke in Support of the Reform of the UN Security Council (In Russ.)] [cit.2021-06-01] Dostupné na internete: <<https://russian.rt.com/article/107077>>

⁴⁹Obama Visits India and Talks UN Security Council Reform. [cit.2021-06-01] Dostupné na internete: <<https://globalsolutions.org/blog/2010/11/Obama-Visits-India-and-talks-UN-Security-Council-Reform#.VCgXn2P4Y9Y>>

otázka, či je potrebné do budúcnosti tieto kritériá rozšíriť, a ak ktorákoľvek krajina dosiahne požadované ukazovatele, bude potrebné po určitom čase opäť rozšíriť Bezpečnostnú Radu a k čomu to nakoniec povedie? V tomto okamihu sa tieto kritériá nestali základom pre konsenzus členských štátov OSN o rozširovaní Bezpečnostnej Rady.

V súvislosti s vyššie uvedenými problémami vzniká otázka efektívnosti práce Bezpečnostnej Rady OSN. V prípade zvýšenia počtu jej členských štátov bude musieť väčší okruh účastníkov dospieť k spoločnému stanovisku. Obzvlášť dôležitá je rýchlosť rozhodovania v akútnych krízových situáciách, ktoré netolerujú meškanie. Na tento bod upozorňuje ruská delegácia pri OSN, ako aj odborníci a politológovia. Podľa F. Fukuyamu najmä širšie zloženie Bezpečnostnej Rady s veľkým počtom členov s právom veta privedie k ešte väčšej paralýze tohto orgánu a k zmene zásady konsenzu na zásadu väčšiny hlasov hrozí, že Bezpečnostná Rada OSN bude aktívnejšia, než by si jej členovia želali.⁵⁰

Prebieha búrlivá diskusia o návrhoch na obmedzenie a zrušenie veta. Sme boli svedkami aktívnych pokusov o revíziu výsledkov druhej svetovej vojny a postavenia Organizácie Spojených národov po jej skončení. V roku 2013 Francúzsko iniciovalo diskusiu o obmedzení práva veta stálych členov Bezpečnostnej Rady v prípadoch, keď sú potrebné neodkladné opatrenia na potlačenie masových trestných činov. Návrh si získal popularitu potom, čo Rusko a Čína vetovali rezolúciu o postúpení situácie v Sýrii Medzinárodnému trestnému súdu.

Keď Rusko uvalilo veto k návrhu uznesenia o vytvorení tribunálu pri havárii malajzijského osobného lietadla Boeing nad Donbasom, otázka veta nadobudla ešte väčší rozmer v diskusiách. Bývalý prezident Ukrajiny P. Poroshenko sa teda vyslovil za obmedzenie práva veta s perspektívou jeho ďalšieho zrušenia a uviedol: „Nastal čas zjednotiť naše úsilie o reformu a zlepšenie inštitúcií a nástrojov, ktoré sú koncipované tak,

---

⁵⁰Marina M. Yurchenko, Problémy s reformáciou (Svetová ekonomika a medzinárodné vzťahy, 2017, Č. 61, Č. 5, PP. 88-98) dňa 25. marca 2016 [cit.2021-06-01] Dostupné na internete: <<https://www.elibrary.ru/item.asp?id=29215336>>

aby slúžili princípom a normy medzinárodného práva. Agresia Ruska proti Ukrajine jasne preukázala nedostatky tohto mechanizmu.“⁵¹

Iniciatívu obmedziť právo veta podporili Austrália, Rakúsko, Holandsko, Poľsko, Litva, Lotyšsko, Gruzínsko atď. Holandský kráľ teda uviedol: „Organizácia by mala byť schopná konať rozhodnejšie v prípade ak sa konajú masové zverstvá. Pomôže nám v tom väčšia zdržanlivosť pri používaní veta a my v tejto súvislosti vítame iniciatívu Francúzska (v niektorých prípadoch obmedziť veto).“⁵²

Minister zahraničia S. Lavrov v reakcii na kritiku niekoľkých krajín za to, že Rusko využíva právo veta, uviedol: „Veto, ktoré je tak často kritizované, je v skutočnosti hlavnou zárukou zabezpečenia kontrol a vyváženia, ktoré sú potrebné v každom demokratickom systéme. Ďalšou vecou je, že sa snažia vyprovokovať situácie, ktoré by spadli pod veto, niekedy z dôvodu bezohľadných politických cieľov.“⁵³

Francúzsky veľvyslanec v Moskve J. M. Riper vysvetľujúc návrh prezidenta F. Hollanda na obmedzenie veta uviedol, že ide o dobrovoľný záväzok, ktorý si nebude vyžadovať zmeny Charty OSN. Malo by sa to uplatňovať v prípadoch genocídy, zločinov proti ľudskosti a nepriateľstva veľkého rozsahu. Podľa neho generálny tajomník OSN môže dokázať skutočnosť o týchto trestných činoch. „Ako realisti si však uvedomujeme ťažkosti, ktoré tento projekt predstavuje. Preto Francúzsko spolu s Mexikom navrholo, aby

---

⁵¹Porošenko dúfa, že zbaví Rusko práva veta v Bezpečnostnej Rade OSN. [Poroshenko Hopes to Deprive Russia of the Right of Veto in the UN Security Council (In Russ.)] [cit.2021-16-01]
Dostupné na internete: <<https://ru.tsn.ua/politika/poroshenko-nadeetsya-na-lishenie-rossii-prava-veto-v-sovbeze-oon-485052.html>>

⁵²Holandsko A Mexiko vyzvali na obmedzenie práva veta v Bezpečnostnej Rade OSN. [The Netherlands and Mexico were in Favour of Limiting the Veto in the UN Security Council (In Russ.)] [cit.2021-16-01]
Dostupné na internete: <<https://www.vz.ru/news/2015/9/28/769321.html>>

⁵³Komentár informačného a tlačového oddelenia ruského Ministerstva zahraničných vecí v súvislosti s účasťou ruského ministra zahraničných vecí S. V. Lavrova na pravidelnom zasadnutí Rady OSN pre ľudské práva. [Comment Information and Press Department of the Foreign Ministry of Russia in Connection with the Participation of Russian Foreign Minister Sergey Lavrov at the Regular Session of the UN Human Rights Council (In Russ.)] [cit.2021-16-01] Dostupné na internete: <https://www.mid.ru/rossia-prava-celoveka/-/asset_publisher/Z02tOD8Nkusz/content/id/2115986>

sa toto ustanovenie neuplatňovalo v prípadoch, keď sú priamo dotknuté životné záujmy jedného zo stálych členov rady bezpečnosti, “⁵⁴ zdôraznil veľvyslanec.

Rusko a Čína boli proti tejto iniciatíve. V. Čurkin v súvislosti s návrhom na obmedzenie práva veta právo uviedol: „V prípade Líbye sa veto neuplatňovalo. Žiadam tých, ktorým sa výsledok páči, aby zdvihli ruky. Nejde o veto, ale o dobrodružnú politiku, ktorá vedie k podnecovaniu ku konfliktom.“⁵⁵ Výsledkom bolo, že diskusia o obmedzení práva veta na 70. zasadnutí Valného zhromaždenia OSN nemala žiadny konkrétny výsledok, krajiny si navzájom vyčítali iba nesprávne správanie a neprimeranosť použitia práva veta pri rokovaniach uznesenia o určitých otázkach.

Veto je jedným zo základných princípov Charty OSN. Je základom pre efektívnosť Organizácie Spojených národov, ktorú jej predchodca, Spoločnosť národov, nemal. Je ústredným prvkom globálneho dizajnu organizácie, ktorý podnecuje členov rady bezpečnosti k hľadaniu vzájomne prijateľných dohôd a bráni presadeniu pochybných rozhodnutí. Odstránenie práva veta ďalej rozvážuje ruky pre jednostranné a agresívne kroky a nerešpektovanie medzinárodných záväzkov. Využitie veta viackrát zabránilo medzinárodnej legitímácii nebezpečných rozhodnutí, ktoré by mali deštruktívne následky. Bezpečnostná Rada OSN napríklad nedala súhlas s vojenskou inváziou do Juhoslávie v roku 1999 a Iraku v roku 2003 a pomohla vyhnúť sa podobnému scenáru v Sýrii. V roku 2014 Rusko vetovalo návrh uznesenia o nezákonnosti referenda o vstupe do Ruskej federácie na Kryme. V prípade podkopania OSN a jej Bezpečnostnej Rady existuje veľké riziko, že medzinárodná bezpečnosť bude ponechaná napospas koalíciám ako to bolo v rokoch 1999 a 2003.

Za dôležité považujeme zamerať sa na verejné ohlásenie a rozvoj súčasného potenciálu Bezpečnostnej Rady OSN pri riešení kľúčových súčasných medzinárodných problémov. Poslednými príkladmi úspešnej práce Rady sú jej príspevok k eliminácii

---

⁵⁴Francúzsko navrhlo, aby členovia Bezpečnostnej Rady OSN dobrovoľne nevyužívali právo veta. [France Proposed that the UN Security Council Members to Voluntarily not to Use the Veto (In Russ.)] [cit.2021-16-01] Dostupné na internete: <<https://vz.ru/news/2015/9/25/768746.html>>

⁵⁵Čurkin: Bezpečnostná Rada OSN nemala by fungovať bez práva veta.[Churkin: the UN Security Council Should not Function without the Right of Veto (In Russ.)] [cit.2021-16-01] Dostupné na internete: <<https://lnc.net/world/712099.html>>

chemických zbraní v Sýrii, riešenie iránskej jadrovej otázky, ako aj opatrenia prijaté v protiteroristickej oblasti. OSN sa skladá z členských štátov a môže byť taká efektívna, ako chcú. Ich plodná interakcia môže byť založená iba na prístupe založenom na vzájomnej úcte, rovnocennom partnerstve, zohľadňovaní spoločných záujmov a absencii dvojitého štandardov.

Organizácia Spojených národov je univerzálnou platformou pre dialóg o novej, spravodlivejšej globálnej architektúre. Neoceniteľne prispieva k riešeniu medzinárodných problémov v rôznych oblastiach: zdravotníctvo, školstvo, humanitárna pomoc, ochrana životného prostredia, ľudské práva, udržiavanie a budovanie mieru, odzbrojenie, boj proti terorizmu, šírenie zbraní hromadného ničenia, kriminalita, atď. Nedá sa nesúhlasiť s názorom ruského diplomata a výskumného pracovníka problémov reformy OSN V. Zaemského, že OSN nie je ideálna, ale ľudstvo nemá lepšiu organizáciu.⁵⁶ OSN má viaceré jedinečné schopnosti, ale nie vždy sa ich dá zrealizovať. Jadrom problému je túžba členských štátov využívať OSN a jej štruktúry vo svojich národných záujmoch, dosahovať geopolitické ciele, ovplyvňovať a tlačiť na súperov, obviňovať ich z nesprávneho správania. Situáciu komplikujú rozdiely v názoroch krajín na dôležité medzinárodné otázky vrátane reformy OSN a prioritných oblastí jej činnosti. Rozvojové krajiny sa snažia postaviť proti „moci peňaženky“ rozvinutých krajín a proti nim „väčšinovej moci“ vo Valnom zhromaždení OSN.

Úspech pri budovaní bezpečnejšieho a spravodlivejšieho svetového poriadku a reforme systému OSN spočíva v ideovej a hodnotovej rovine. Rozvoj vedomia a morálky, porozumenie globálnej jednoty a vzájomnej zraniteľnosti, odmietanie nepriateľstva a konfrontácie, odklon od ideálov konzumnej spoločnosti, rozvoj ďalších modelov sociálnych vzťahov a riadenia životného prostredia, starostlivosť o ďalšie generácie je nevyhnutné. Pokrok v tejto oblasti bude závisieť od vedomia a politickej vôle samotných členských štátov, schopnosti dospieť ku kompromisu a dosiahnutej dohody spoločne implementovať.

---

⁵⁶Zajemsky V. F. Novšia história reformy OSN. Moskva, MŠIMV - univerzita, 2008. 84 str. [Zaemskii V. F. Noveishaya istoriya reformy OON [The Recent History of United Nations Reform]. Moscow, MGIMO-University, 2008. 84 p.]

Takže analýza informačných zdrojov ukázala, že domáce aj zahraničné zdroje hovoria o úlohe Ruskej federácie v činnosti Bezpečnostnej Rady OSN, zmienka sa objavuje pri riešení rôznych otázok, o reforme medzinárodnej organizácie, o riešení regionálnych problémov, o pomoci samostatnému štátu, o koalícii a podobne. Tento stav vecí možno považovať za veľký význam úlohy Ruska v činnostiach Bezpečnostnej Rady OSN, ktorá je uznávaná na celom svete.

4 Diskusia

4.1 Stanovisko Ruskej federácie k určitým otázkam geopolitiky

Súčasnú geopolitickú situáciu možno nazvať prinajmenšom zložitou a nejednoznačnou. Po vyčerpaní snáh o mierové riešenie problému môžu byť v súlade s kapitolou VII. Charty OSN povolené rozhodnejšie kroky členských štátov. Bezpečnostná Rada oprávňuje koalície členských štátov aby na vyriešenie konfliktu použili „všetky potrebné prostriedky“ až po vojenské akcie.

Význam právomocí Bezpečnostnej Rady OSN spočíva v tom, že Bezpečnostná Rada OSN je jediným medzinárodným orgánom oprávneným kvalifikovať teroristické útoky ako „agresívne činy“ a ako osobitné „ohrozenie mieru“ (článok 39. Charty OSN) - takže stanovuje spektrum zodpovednosti, z čoho vyplýva rozsiahly vplyv Bezpečnostnej Rady.

USA a Ruská federácia dúfali, že po amerických prezidentských voľbách v roku 2016 dôjde k pozitívnej zmene politických vzťahov medzi krajinami. 8. novembra 2016 zvíťazil v prezidentských voľbách Donald Trump, ktorý sa stal 45. prezidentom v histórii USA. K žiadnym pozitívnym zmenám nedošlo. Odborníci navyše poznamenávajú, že vzťahy medzi USA a Ruskom na obdobie rokov 2016 - 2017 boli na najnižšej úrovni za celé obdobie po rozpade ZSSR. Išlo o veľa kontroverzných otázok, ktorými sú údajné ruské zasahovanie do amerických prezidentských volieb, ukrajinská otázka, situácia v Sýrii atď. Všetky tieto body boli kontroverzné, Rusko a USA zaujali opačné postoje, čo ešte viac prehĺbilo už aj tak zložitú vzťahy. Sankčná politika neprešla nijakými zvláštnymi zmenami, boli zavedené nové sankcie v súvislosti s ukrajinskou krízou a sankcie týkajúce sa jadrových zbraní pod zámienkou prípadu otravy bývalého zamestnanca GRU Sergeja Skripaľa.

Toto všetko nemohlo dopadnúť inak, ako ovplyvniť vnútorné prostredie Bezpečnostnej Rady, ktorej sú stálymi členmi Rusko a Spojené štáty americké.

Pozícia Ruskej federácie v Bezpečnostnej Rade OSN sa analyzovala vo vzťahu k situácii na Blízkom východe, najmä v Sýrii (54 stretnutí v roku 2016, 53 stretnutí v roku 2017, 35 stretnutí v roku 2018). Zohľadnené boli iba rokovania, na ktorých vystúpil stály predstaviteľ Ruska. Okrem toho sa analyzovali stretnutia, na ktorých Ruská federácia

uplatnila právo veta. Vybraný súbor podľa názoru autora najjasnejšie odhaľuje postoj Ruska k najnaliehavejším alebo často diskutovaným otázkam v Rade bezpečnosti.

Situácia na Blízkom východe zostáva jednou z najdiskutovanejších problémových tém na zasadnutiach Bezpečnostnej Rady počas troch posudzovaných rokov. Sýria a Irak sú kľúčovými bodmi, o ktorých sa vedie medzinárodná diskusia. Občianska vojna v Sýrii, ktorá sa začala v roku 2011, už niekoľko rokov núti strany konfliktu, aby hľadali konsenzus v otázkach zastavenia paľby a ozbrojených stretov, ktoré vyvolávajú krvavé straty pre všetkých účastníkov tejto vojny. Ruská účasť na sýrskej otázke vždy bola dôležitá. V roku 2016 za kľúčové momenty, týkajúcej sa situácie v Sýrii možno označiť stiahnutie ruských vojsk zo Sýrie a jednomyselné prijatie ruského návrhu uznesenia o dohodách o prímieri v Sýrii. V októbri 2016 Rusko vetovalo rezolúciu o Sýrii, ktorú navrhli Francúzsko a Španielsko a v decembri takisto rezolúciu pripravenú Egyptom, Španielskom a Novým Zélandom. Dôvodom bol zákaz vojenských letov nad sýrskym mestom Aleppo, ktorý je jedným z bodov uznesenia. Bývalý stály predstaviteľ Ruska pri OSN V. Čurkin rezolúciu kritizoval pretože „teroristi strieľajú na civilné objekty v západnom Aleppe, čo nedáva všetkým zákazom zmysel.“⁵⁷ V tom čase ruský návrh rezolúcie nezískal požadovaný počet hlasov, Bezpečnostná Rada preto kolektívne nerozhodla o situácii v Aleppe. V posledný deň roku 2016 všetci členovia rady bezpečnosti schválili rezolúciu vypracovanú Ruskom spoločne s Tureckom.

Napriek častým rozporom medzi Ruskom a USA v súvislosti so sýrskou otázkou, zástupkyňa stáleho predstaviteľa Spojených štátov pri OSN Michelle Sison poznamenala, že „rezolúcia odráža správnu rovnováhu: opatrný optimizmus a podpora“⁵⁸ procesu urovnania. Tento stav ukazuje, že členovia Bezpečnostnej Rady ukončili rok 2016 v mene prípadných záujmov, nie v snahe získať politické body a vodcom medzi nimi bola Ruská federácia, ktorá navrhla dobre vypracovanú rezolúciu, čo dokazuje jej profesionálny prístup a ochotu hľadať kompromisy v tejto zložitej problematike.

---

⁵⁷Rozhovor so stálym zástupcom Ruskej federácie pri OSN V. I. Čurkinym pre M. S. Guzmána. [Interview with Permanent Representative of the Russian Federation to the UN V. Churkin, M. Gusman (In Russ.)] [cit.2021-16-01] Dostupné na internete: <https://russiaun.ru/ru/news/intrv_tsrg>

⁵⁸Číslo zasadnutia 3211 v Bezpečnostnej Rade OSN // Organizácia Spojených národov [Elektronický zdroj]. [cit.2021-16-01]: <<https://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/PRO/N93/858/24/IMG/N9385824.pdf?>>

Rok 2017 priniesol v tejto otázke tiež veľa rozporov. 28. februára Rusko využilo právo veta nad rezolúciou navrhnutou Spojenými štátmi, Britániou a Francúzskom. Uznesenie stanovilo zákaz dodávok vrtuľníkov pre armádu a vládne agentúry v krajine. Podkladom boli zistenia spoločného mechanizmu OSN - OPCW (Organizácia pre zákaz chemických zbraní), ktorý obvinil Damask z troch chemických útokov v rokoch 2014 - 2015, počas ktorých boli z vojenských vrtuľníkov odhodené kontajnery s chlóróm. Čína poskytla v tejto veci Rusku podporu. Podľa predstaviteľov krajín, ktoré vetovali, by táto rezolúcia mohla byť v rozpore s plánmi OSN na zlepšenie vzťahov medzi rôznymi opozičnými sýrskymi skupinami na ženevskej rokovacej platforme. Rusko 12. apríla vetovalo rezolúciu vypracovanú Francúzskom, Veľkou Britániou a USA o chemickom útoku na mesto Chán Šajchún 4. apríla. Projekt obsahoval požiadavky, aby Damask poskytoval všetky informácie potrebné na vyšetrovanie (informácie o letoch v deň incidentu a prístup na vojenské základne, z ktorých bolo možné vykonať štrajky). Vladimír Safronkov, zástupca stáleho predstaviteľa Ruskej federácie pri OSN, vysvetlil pozíciu Ruska: návrh rezolúcie „obviňuje už pred objektívnym a nezávislým vyšetrovaním“. Podľa jeho názoru je tento prístup „nezlučiteľný s normami spravodlivosti“.⁵⁹

Stretnutia majú veľmi často zvýšené napätie v dôsledku vzájomného obviňovania rôznych štátov, v dôsledku sledovania svojich vlastných cieľov, v dôsledku použitia veta. Napríklad na 7931. zasadnutí Bezpečnostnej Rady pod vedením USA k situácii v otázke Blízkeho východu Niki Haley, stály predstaviteľ USA pri OSN, obvinila Rusko z ochrany Asada, protektorátu nad sýrskym režimom a zbavenia sýrskych ľudí humanitárnej pomoci. V tejto súvislosti zástupca Ruskej federácie požiadal o ďalšie vyhlásenie, pričom uviedol, že „Rusko, Turecko a Irán sa usilujú zabezpečiť dodržiavanie zastavenia nepriateľských akcií“. P. Il'jičev ale nenavrhol žiadne opatrenia na zmiernenie situácie a ohľadom vplyvu USA a ich západných kolegov. Vyhlásenie zostalo nezodpovedané.

---

⁵⁹VII Summit BRICS. Ufinská deklarácia (Ufa, Ruská Federácia, 9. Júla 2015).[VII BRICS Summit. Declaration Ufa (Ufa, Russian Federation, 9 July 2015) (In Russ.)] [cit.2021-05-01] Dostupné na internete: <<https://brics2015.ru/load/382553>>

Stretnutia 16. a 17. novembra 2017 ukazujú, že diskusia o návrhoch uznesení čoraz viac pripomína politickú hru, v ktorej si hráči nestanovujú hlavný cieľ hľadania konsenzu a riešenia problémovej otázky, ale snažia sa dosiahnuť svoje vlastné ciele. Takže 16. novembra by sa malo uskutočniť hlasovanie o hlasovaní o dvoch projektoch navrhovaných USA a Ruskom a žiadny z nich nebol prijatý pre vzájomné protirečenie a nedostatok konsenzu. Pokiaľ budú krajiny proti sebe stáť a tento postoj bude čitateľný v správach zo stretnutia, situácia v Sýrii sa nevyrieši. Rusko vyjadruje kriticky postoj a zamieťa uznávať rozhodnutia, v ktorých sú prítomné preňho nevyhovujúce faktory, inak je pripravené využiť právo veta.

Je potrebné poznamenať, že Ruská federácia má ako stály člen Bezpečnostnej Rady OSN právo veta. Aj keď Bezpečnostná Rada OSN zahŕňa 15 členských štátov, iba 5 stálych členov, ktorými sú Rusko, Čína, Francúzsko, Veľká Británia a USA, má právo veta, to znamená právo jednostranne zablokovať prijatie konkrétneho rozhodnutia. Obzvlášť pozoruhodná je štúdia modelov využitia práva veta v Rade zo strany Ruska ako štátu, ktorý má v medzinárodných otázkach často odlišný postoj ako západné krajiny, teda traja ďalší stáli členovia Bezpečnostnej Rady OSN. Rusko sa v poslednej dobe bráni svoje politické a hospodárske záujmy a čoraz častejšie sa uchýľuje k využívaniu práva veta, ktoré do značnej miery ovplyvňuje prácu Bezpečnostnej Rady OSN a politickú situáciu vo svete. Rusko, právny nástupca Sovietskeho zväzu v OSN, využilo svoje právo veta v Bezpečnostnej Rade OSN 21. krát.⁶⁰ Prípady, keď sa Ruská federácia uchýlila k právu veta, možno rozdeliť do troch kategórií: predchádzanie zasahovaniu do vnútorných záležitostí ruských partnerských štátov, ochrana vlastných záujmov v post-sovietskom priestore a zachovanie nezávislosti v politickom rozhodovaní.

Do prvej kategórie patria projekty predložené na diskusiu v Bezpečnostnej Rade OSN vo vzťahu k Mjanmarsku, Zimbabwe a Sýrii. Ruská strana sa pridržiavala stanoviska, že posudzovanie týchto otázok v Bezpečnostnej Rade OSN presahuje právomoci Bezpečnostnej Rady OSN, pretože situácia v týchto krajinách neohrozuje medzinárodný mier a bezpečnosť. Ak by boli tieto uznesenia prijaté, mohol by vzniknúť nebezpečný

---

⁶⁰Rusko využíva právo veta na návrhy uznesení o Sýrii. Spis // Ruská tlačová agentúra TASS od 17.11.2017. - [cit.2021-05-01]. Dostupné na internete: < <https://tass.ru/info/4737733> >

precedens, ktorý by neskôr umožnil medzinárodnému spoločenstvu zasahovať do vnútorných záležitostí suverénnych štátov. Do druhej kategórie by mali patriť návrhy uznesení týkajúcich sa Gruzínska, Krymu a malajzijského lietadla zostreleného nad Ukrajinou, ktoré by mohli narušiť ruské pozície a záujmy v krajinách bývalého ZSSR. Preto ruská strana vetovala tieto návrhy uznesení. Tretia kategória by mala obsahovať dva návrhy rezolúcií o Cypre, proti ktorým Rusko hlasovalo na zasadnutí Bezpečnostnej Rady. V oboch prípadoch sa Ruská federácia postavila proti nátlaku Bezpečnostnej Rady. Ruská strana tak preukázala svoju pripravenosť držať sa vlastného smerovania zahraničnej politiky v rámci Bezpečnostnej Rady OSN.

Nezasahovanie do vnútorných záležitostí štátov, ochrana vlastných záujmov v postsovietskom priestore a zachovanie nezávislosti pri zahraničnopolitickom rozhodovaní sú teda prvoradými úlohami práce Ruska v Bezpečnostnej Rade OSN. Treba poznamenať, že Ruská federácia využíva právo veta pravidelne a západné krajiny dokázali nájsť spôsob, ako ho obísť v Bezpečnostnej Rade OSN. Reč je o rezolúcii „Jednota za mier“ prijatej v roku 1950. Takto môže 9 z 15 členov Bezpečnostnej Rady predložiť túto otázku na hlasovanie Valnému zhromaždeniu OSN. Tieto opatrenia možno hodnotiť ako vynútené, pretože Rusko hlasovalo proti navrhovaným rezolúciám k sýrskej otázke jedenásťkrát. Nedostatok konsenzu znamená stratu životne dôležitého času, v dôsledku ktorej pokračujú ľudské úmrtia, ozbrojené strety a chemické útoky.

7. apríla 2018 sa objavili vyhlásenia naznačujúce chemický útok v meste Dúmá, ktorý rozdelil svet na dve časti. Jedna časť (zahŕňajúca USA, Francúzsko a Veľkú Britániu) verila vyhláseniam aktivistov v Sýrii chlórových „útokoch“ a bez medzinárodného nezávislého vyšetovania zaujala pozíciu, v ktorej uznali vinu sýrskemu režimu. Druhá časť (ku ktorej patrí Rusko) požadovala úplné a dôkladné vyšetrenie možného chemického útoku a menovanie zodpovedných osôb, kým nebudú zverejnené spoľahlivé výsledky vyšetovania, aby sa zabránilo eskalácii konfliktu a ozbrojeným stretom. Vzhľadom na pretrvávajúci nedostatok konsenzu vyhlásil vysoký komisár OSN pre ľudské práva Zeid Ra'ad Al Hussein zbytočnosť Bezpečnostnej Rady z dôvodu „ochromenia v dôsledku použitia veta“. Poznamenal, že chemické zbrane boli v Sýrii za posledných päť rokov použité 35-krát. Udalosti tohto druhu pokračujú, preto Bezpečnostná

Rada nemôže situáciu ovplyvniť. 10. apríla boli na zasadnutí Bezpečnostnej Rady prijaté 3 návrhy rezolúcií o urovnaní situácie v Sýrii. Jednu vypracovali USA a druhú Ruská federácia. Vzhľadom na jej zásadové stanoviská mohla Bezpečnostná Rada zamietnuť výsledky a dopracovať sa k spoločnému názoru. Eskalácia sa udiala 14. apríla, keď USA, Veľká Británia a Francúzsko zahájili masívny raketový útok na sýrske územie kvôli údajnému chemickému útoku. Na mimoriadnom zasadnutí Bezpečnostnej Rady OSN v ten istý deň, ktoré sa zvolalo na podnet ruského prezidenta Vladimira Putina, bol ruský návrh rezolúcie, ktorá odsudzuje nálety západnej koalície USA, Veľkej Británie a Francúzska, predložený na hlasovali, ale nezískali dostatok hlasov, čo bolo zamietnuté. Vyššie uvedené západné krajiny ubezpečili o potrebe vojenskej operácie v Sýrii a radšej nevenovali pozornosť skutočnosti, že do krajiny už boli vyslaní špecialisti OPCW na vykonanie vyšetrovania.

Postoj Ruska k urovnaniu na Blízkom východe teda bol a zostáva zásadový a konzistentný. Pri analýze situácie v sýrskej otázke v Bezpečnostnej Rade bolo by logicky, že Rusko a ostatní stáli členovia Rady OSN sú proti, ale nie je to pravda. V skutočnosti existuje veľa rozporov medzi členmi Bezpečnostnej Rady v mnohých dôležitých otázkach. Najčastejšie Rusko podporuje Čína a Bolívia, všetci ostatní členovia Bezpečnostnej Rady sú v rade oponentov. To neznamená, že Rusko sa stavia na stranu opozície, aby uspokojilo svoje vlastné záujmy. To znamená, že pre Rusko je nesmierne dôležité dôkladne pochopiť súčasné udalosti, aby sa zabránilo eskalácii konfliktu a možnosti vojenských operácií.

Ruská federácia je teda na medzinárodnej scéne silným politickým aktérom a vplyvným členom Bezpečnostnej Rady OSN. Ak vychádzame zo zásadovej a jasnej pozície, najčastejšie je to Rusko, ktoré je kľúčovým účastníkom búrlivých diskusií, a preto sa schvaľovanie rezolúcií môže odložiť a môže sa pokračovať v hľadaní konsenzu. Takáto stratégia pri udržiavaní medzinárodného mieru a bezpečnosti však môže mať negatívne dôsledky, teda pri absencii konsenzu nemôže svetové spoločenstvo účinne prispieť k deeskalácii konfliktu. Rusko napriek tomu zameriava svoju pozornosť na hľadanie kompromisných možností, ktoré vyhovujú všetkým stranám vrátane ruskej. Vzhľadom na to, že pokiaľ ide o sýrsku otázku, krajiny západu, USA a Ruska majú rozdielne postoje a

rozdielne úrovne vzťahov, ovplyvňuje to prácu Bezpečnostnej Rady OSN. Dôležitým bodom je pridelenie všeobecného kurzu pre riešenie problémov a prevenciu eskalácie napätia na svetovej scéne.

4.2 Pozícia Ruskej federácie v Bezpečnostnej Rade OSN

Otázka reformy Bezpečnostnej Rady je základným kameňom všeobecnej reformy OSN. Úlohou zaistenia mieru a bezpečnosti na planéte je poverený hlavne tento stály orgán OSN, preto sa jeho reorganizácia nepochybne dotkne všetkých oblastí činnosti organizácie a predovšetkým medzinárodného udržiavania mieru. Rusko, ktoré je stálym členom rady bezpečnosti od vzniku OSN, dnes zaujíma nejednoznačné stanovisko k otázke novej reformy rady bezpečnosti. Reforma Bezpečnostnej Rady OSN samozrejme už je dávno očakávaná a mala by sa uskutočniť „v rámci všeobecnej úlohy prispôsobenia Organizácie Spojených národov politickým, hospodárskym a iným skutočnostiam moderného sveta“. Rusko sa zároveň domnieva, že dôvodom neúčinnosti dnešnej Bezpečnostnej Rady OSN je ignorovanie jej rozhodnutí mnohými svetovými lídrami, čo v konečnom dôsledku vedie k oslabeniu úlohy celej Organizácie vo svetovej politike. Rusko vyjadruje svoj súhlas s reformou Bezpečnostnej Rady a trvá na minimálnych zmenách, aby si zachovalo funkčnosť tohto orgánu. Zdokonaľovanie Bezpečnostnej Rady OSN sa musí uskutočňovať progresívne, predovšetkým si to bude vyžadovať „rozvoj dohodnutého koncepčného rámca a praktických opatrení v rámci samotnej Rady na zachovanie a posilnenie jej úlohy ústredného orgánu OSN“.⁶¹ Akékoľvek zmeny, ktoré nezodpovedajú záujmom všetkých piatich stálych členov Bezpečnostnej Rady OSN sú pre Rusko neprijateľné.

Rovnako ako v ktoromkoľvek inom zvrchovanom štáte je pozícia Ruska v otázke reformy OSN všeobecne určená jeho politickými a hospodárskymi záujmami. Výsadné postavenie, ktoré Rusko tradične zaujíma v Bezpečnostnej Rade OSN určuje nezáujem o rozšírenie tohto orgánu, pretože to určite privedie k zníženiu jeho vplyvu v rámci jeho

---

⁶¹Bezpečnostná Rada OSN a politické otázky // Stála misia Ruskej federácie pri OSN [Elektronický zdroj].: [cit. 2021-05-01]. Dostupné na internete: <https://www.russiaun.ru/ru/russia_n_un/sovet_bezopasnosti>

činnosti. Rusko zároveň nemôže úplne ignorovať želanie väčšiny členov OSN, ktorí sú za rozšírenie Bezpečnostnej Rady, a preto je potrebný určitý kompromis. Podľa noriem Charty OSN zostáva posledné slovo vždy u piatich stálych členov Bezpečnostnej Rady. Ak sa teda má zvýšiť kvantitatívne zloženie Bezpečnostnej Rady, potom je to zjavne na úkor krajín, ktorých kandidatúry budú vyhovovať súčasným stálym členom.

Najnaliehavejšou otázkou reformy Bezpečnostnej Rady OSN je právo veta, v ktorom je ruské stanovisko solidárne s pozíciou ostatných stálych členov, ktorí sú kategoricky proti jeho obmedzeniu. Umiernený, konzervatívny postoj Ruska k reforme Bezpečnostnej Rady OSN je zameraný na minimálne zmeny, ktoré by nemali vplyv na výsady stálych členov. Problém reformy Bezpečnostnej Rady v rámci všeobecnej reformy OSN sa aktualizuje v kontexte dramatických udalostí posledných dvoch desaťročí. Hovoríme o prudkom kvantitatívnom zvýšení vnútorných ozbrojených konfliktov a o dosť nestabilnej situácii súvisiacej so zabezpečením mieru a bezpečnosti. V záujme zabezpečenia účinnosti Bezpečnostnej Rady sa Rusko zasadzuje za to, aby sa prípadné zmeny tohto kľúčového orgánu nakoniec stali výsledkom všeobecne prijateľného riešenia. Členovia OSN svojho času preukázali diplomatickú predvídavosť a dohodli sa, že budú pokračovať v rokovaní bez toho, aby si vynútili hlasovanie, ktoré by mohlo rozdeliť organizáciu.

Jedným z prvých krokov v rozumnej reforme celého systému OSN bude možné zníženie jeho duplikovaných funkcií a zefektívnenie systému financovania sprevádzané znížením rozpočtu organizácie, ktoré by zabránilo ďalším neefektívnym výdavkom. Na pozadí týchto zmien by sa mala zintenzívniť práca zvyšných orgánov.

Organizácia Spojených národov nemusí byť ideálnou medzištátnou štruktúrou, ale dnes si pre ňu ľudstvo nevynašlo dôstojnú alternatívu. Pomocou OSN získalo svetové spoločenstvo konečne príležitosť viac či menej efektívne čeliť hrozbám pre mier a bezpečnosť v kontexte dynamicky sa meniacich geopolitických skutočností. OSN tak zohráva jedinečnú koordinačnú a organizačnú úlohu v súčasnom živote ľudskej spoločnosti. Rusko tomu dobre rozumie a zaujíma pomerne opatrné, umiernené stanovisko, ktoré sa celkovo zhoduje s názorom ostatných stálych členov Bezpečnostnej Rady OSN. Zároveň existuje riziko, že sa Bezpečnostná Rada zmení na akýsi anachronizmus, vedie k tomu jej sústredenie na neaktuálnych kategóriách povojnových

reálií. Presne to spôsobuje ťažkosti pri vyriešení problému. Ako povedal minister zahraničných vecí S.V. Lavrov, „medzinárodné vzťahy nezostávajú stát' a OSN ako živý komplexný organizmus si vyžaduje obnovu. Som presvedčený, že rastúci proces reforiem Organizácie vo všetkých jej aspektoch je zrelý, ale reformy by nemali podkopávať mechanizmus kolektívnej bezpečnosti ustanovený na základe Charty OSN. Tento dokument by nemal byť revidovaný. Reformy nie sú samoučelné. Vyzývajú sa, aby zvýšili efektívnosť organizácie, a to je možné len zabezpečením čo najširšej dohody v celom komplexe reformného procesu.“⁶² Tieto slová môžu vyjadriť pozíciu Ruska, na ktorej sa zakladá jeho účasť na činnostiach organizácie.

Silná a schopná organizácia OSN je kľúčovým nástrojom systému kolektívnej bezpečnosti a formovania multipolárneho svetového poriadku na základe Charty OSN a všeobecne uznávaných noriem medzinárodného práva. Dnes, keď svetové spoločenstvo vyvíja globálnu stratégiu boja proti novým hrozbám a výzvam, je to obzvlášť dôležité. Reforma Bezpečnostnej Rady, hlavného orgánu pre udržiavanie medzinárodného mieru a bezpečnosti, by sa mala zamerať na posilnenie jej potenciálu s cieľom účinne plniť jej právomoci, zakotvené v Charte OSN. Extrémne pomalé tempo reformy Bezpečnostnej Rady a celej štruktúry OSN ako celku, ktorá trvá už desaťročia nezodpovedá záujmom Ruska na medzinárodnej scéne. Mierny a vyvážený prístup neznamená nekonečné brzdenie a prekonávanie byrokratických prekážok. Potrebná je obozretná postupná práca na reforme Bezpečnostnej Rady, ktorú však často vnímajú ako príležitosť vytvárať početné zdržania a ťažkosti.

Základným usmernením v reforme Bezpečnostnej Rady zostáva dosiahnutie najširšej dohody o všetkých aspektoch rozširovania Bezpečnostnej Rady OSN. Situáciu ešte viac skomplikuje rozkol medzi členmi OSN v tejto dôležitej otázke. Možné zvýšenie počtu stálych a nestálych členov Bezpečnostnej Rady by sa malo vzťahovať na rozvinuté a rozvojové štáty, aby sa všetkým zabezpečilo rovnaké právne postavenie. Ak sa vytvoria

---

⁶²Reč a odpovede na otázky médií ruského ministra zahraničných vecí Sergeja Lavrova počas tlačovej konferencie o výsledkoch ruskej diplomacie v roku 2017, Moskva, 15. januára 2018 // Ministerstvo zahraničných vecí Ruskej federácie: Oficiálna webová stránka. [cit. 2021-16-01]. Dostupné na internete: <https://www.mid.ru/web/guest/meropriyatij_a_s_uchastiem_ministra/-/assetpublisher/xK1BhB2bUjd3/content/id/3018203#sel=33:32:jac,33:45:h7f;35:2:jhh,35:6:ljh;35:20:fah,35:58:fjV;36:13:h1g,36:19:cUg>

d'alsie miesta pre stálych členov Bezpečnostnej Rady, hlavnými uchádzačmi budú stále Nemecko a Japonsko, neskôr Brazília a India. Postupný a umiernený prístup zabezpečí primeranú rovnováhu síl a záujmov členov Bezpečnostnej Rady, upevní tendenciu k dosiahnutiu konsenzu v jej rámci. Zároveň sú všetky myšlienky zamerané na zrušenie alebo obmedzenie výsad a právomocí súčasných stálych členov Bezpečnostnej Rady, predovšetkým vrátane práva veta, kontraproduktívnej povahy. Kritika inštitúcie veta je často neopodstatnená a umelo vytvorená a v konečnom dôsledku neprispieva k dosiahnutiu požadovanej dohody o parametroch reformy. Otázka udelenia práva veta novým stálym členom Bezpečnostnej Rady bude aktuálna až po dosiahnutí dohody o konkrétnom členstve v rozšírenej Bezpečnostnej Rade.

V súvislosti s reformou Bezpečnostnej Rady OSN je mimoriadne dôležité zachovať jej kompaktné zloženie. Nadmerná expanzia tohto kľúčového orgánu negatívne ovplyvní jeho výkonnosť a efektívnosť. Na základe tejto pozície sa Rusko konštruktívne podieľa na hľadaní účinného kompromisu v rámci reformy Bezpečnostnej Rady, a to aj v rámci otvorenej pracovnej skupiny Valného zhromaždenia OSN. Činnosti tejto skupiny sa vykonávajú na základe dohodnutých parametrov vrátane princípu konsenzu a balíkového prístupu.

Úspešnosť reformy Bezpečnostnej Rady sa dosiahne, iba ak jej výsledkom nebude delimitácia, ale zhromaždenie štátov okolo tohto jedinečného orgánu, ktorý nesie v mene všetkých členov OSN hlavnú zodpovednosť za udržiavanie mieru a bezpečnosti na planéte. Rusko tradične pomáha dosiahnuť tento cieľ. Účelom účasti Ruska na reforme Bezpečnostnej Rady OSN je udržanie silnej Organizácie Spojených národov. Rovnako aj OSN potrebuje silné Rusko, čo zvýši autoritu Organizácie.

Proces reformy Bezpečnostnej Rady OSN pokračuje. Reforma nepochybne zlepší Organizáciu Spojených národov ako celok a pozdvihne ju na vyššiu úroveň. Plná účasť Ruska na reforme Bezpečnostnej Rady OSN, ktorá je predpokladom obrany jeho národných záujmov, je jednou z hlavných priorít jeho modernej zahraničnej politiky.

4.3 Hlavné smery súčasnej činnosti Ruska ako stáleho člena Bezpečnostnej Rady OSN

Ruská federácia prikladá prvoradý význam spolupráci s Organizáciou OSN pre vzdelávanie, vedu a kultúru (UNESCO). Ako člen UNESCO od roku 1954 Rusko všemožne prispelo k posilneniu medzinárodnej úlohy tejto organizácie, aktívne sa podieľalo na implementácii svojich programových cieľov a mnohých multilaterálnych projektov. Ruská federácia sa zasadzuje za ďalší rozvoj organizácie a jej transformáciu na účinný nástroj v rámci vykonávania rozvojových cieľov OSN. V tejto súvislosti sa krajina rozhodla nominovať námestníka ministra zahraničných vecí Ruskej federácie Alexandra Jakovenka, ktorý bude zvolený do funkcie generálneho riaditeľa UNESCO pri voľbách počas 35. zasadania Generálnej konferencie organizácie.

Rusko naďalej vychádza z nezákonnosti jednostranného vyhlásenia nezávislosti Kosova. Očakávame objektívne stanovisko Medzinárodného súdneho dvora k tomuto výsledku na žiadosť Valného zhromaždenia OSN. Ako čas ukázal, jednostranné vyhlásenie nezávislosti neprispelo k riešeniu kľúčových problémov Kosova. Situácia v provincii nie je ani zďaleka stabilná, pokrok v zmiernení srbských a albánskych spoločenských nenastal. Kosovo je v skutočnosti rozdelené podľa etnických línií.

Sankcie uložené rozhodnutím OSN považuje za jeden z dôležitých nástrojov na dosiahnutie politického a diplomatického riešenia konfliktných situácií. Zároveň by výlučná výsada pri prijímaní donucovacích opatrení mala zostať v Bezpečnostnej Rade OSN. Sankcie musia byť zavedené obozretne a použité čo najcielenejšie. Nemali by ísť nad rámec príslušných rezolúcií Bezpečnostnej Rady a nemali by byť predmetom širokého a svojvoľného právneho výkladu. Je neprijateľné prijímať opatrenia, ktoré by mohli viesť k zhoršeniu sociálno-ekonomickej situácie.

Ruská federácia bude rezolútne obhajovať v OSN náš prístup ohľadne neprípustnosti prekrútenia histórie a revízie výsledkov druhej svetovej vojny. V súlade s týmto úsilím, ako aj v rámci boja proti všetkým formám a prejavom rasizmu, diskriminácie a xenofóbie, Rusko opäť predloží Valnému zhromaždeniu návrh tradičného uznesenia „Neprípustnosť určitých druhov postupov, ktoré prispievajú k eskalácii moderných foriem rasizmu, rasovej diskriminácie, xenofóbie a neznášanlivosti.“

V oblasti sociálneho rozvoja Rusko podporuje ďalšie rozpracovanie konkrétnych praktických krokov pre krajiny s cieľom implementovať koncepciu „globálneho partnerstva“ stanovenú v Miléniovej deklarácii, Monterreyskom konsenze, rozhodnutiach Svetového summitu o sociálnom rozvoji a 24. mimoriadnom zasadnutí Valného zhromaždenia. Komisia pre sociálny rozvoj zostáva hlavným koordinačným orgánom v rámci systému OSN v otázkach týkajúcich sa starnutia populácie, rovnakých príležitostí pre ľudí so zdravotným postihnutím, posilňovania úlohy rodiny a zlepšovania situácie mládeže.

Úloha Ruska v Bezpečnostnej Rade OSN z hľadiska cieľov ruskej zahraničnej politiky je zameraná na zabezpečenie čo najpriaznivejších vonkajších podmienok pre trhové reformy uskutočňované v krajine. Ruská strana je presvedčená, že štáty by sa mali naladiť na dlhodobú spoločnú prácu na rôznych úrovniach mnohostrannej a dvojstrannej spolupráce, ktorá bude konať súčasne v niekoľkých oblastiach, ktorými sú posilnenie medzinárodného právneho rámca, rozvoj bezpečnostných opatrení a účasť viacerých krajín v medzinárodných hospodárskych organizáciách.

Medzi ďalšie oblasti činnosti Ruska v OSN je potrebné spomenúť využitie jeho schopností poskytovať zahraničnú hospodársku podporu, mobilizáciu medzinárodných finančných a technických zdrojov na realizáciu konkrétnych projektov a prilákanie podľa potreby svetového expertného prognostického potenciálu na hodnotenie hospodárskej situácie v Ruskej federácii, jej vývoja a perspektív ako aj následkov krokov prijatých v oblasti hospodárskej reformy. Účasť Ruska na práci OSN v sociálno-ekonomickej, environmentálnej a humanitárnej oblasti bola zameraná predovšetkým na posilnenie pozícií v OSN ako darcovskej krajiny a jedného z kľúčových svetových aktérov v environmentálnej „oblasti“, rozvoja regionálnych procesov spolupráce a integrácie v priestore SNŠ a v euroázijskom regióne.

Záver

Všetky štáty, ktoré majú členstvo v OSN sa musia podriaďovať rozhodnutiam prijatým Bezpečnostnou Radou a vykonávať ich. Prinajmenšom je to uvedené v Charte. V tom spočíva hlavný rozdiel medzi Radou a ostatnými orgánmi a štruktúrami OSN, ktoré môžu členským štátom tejto organizácie vydávať iba odporúčania.

Rada dnes zahŕňa pätnásť štátov a to päť na trvalom základe a desať, ktoré sú volené každé dva roky na Valnom zhromaždení OSN. Tento postup bol nakoniec zakotvený v rezolúcii z roku 1963. Bezpečnostná Rada súčasne pozostáva z desiatich nestálych členov. Vyberanie sa uskutočňuje podľa geografickej polohy:

- päť miest sa udeľuje štátom Afrika a Ázia;
- jedno miesto krajinám východnej Európy;
- dve miesta - štátom Latinskej Ameriky;
- dve ďalšie sú pridelené západnej Európe.

Voľby predsedu Bezpečnostnej Rady sa konajú každý mesiac. Je menovaný zo zoznamu členských krajín tohto orgánu usporiadaného podľa ich anglických mien.

Stáli členovia Bezpečnostnej Rady:

- Rusko (Sovietsky zväz do roku 1991);
- USA;
- Veľká Británia;
- Francúzsko;
- Čína.

Stáli členovia Bezpečnostnej Rady OSN majú najdôležitejšie privilégium, tým je právo veta, vďaka ktorému môžu zastaviť prijatie akéhokoľvek rozhodnutia. Informácie o práci Bezpečnostnej Rady sú na oficiálnych webových stránkach OSN, kde sa dá sledovať jej stretnutia online.

Podľa Charty OSN má Bezpečnostná Rada právomoc vyšetrovať každú situáciu, ktorá by mohla potenciálne ohroziť globálnu bezpečnosť. Rovnako má Rada právo určiť závažnosť situácie a vydať odporúčania na obnovenie „súčasného stavu“. V prípade potreby uplatňuje rôzne sankcie na štáty, ktoré porušujú pravidlá a dokonca môže zahájiť použitie vojenskej sily. V praxi sa všetko deje trochu inak. Na začiatku riešenia konfliktu Bezpečnostná Rada najskôr použije „mäkké“ metódy. Strany sa vyzývajú aby rokovali, sú konzultované.

Bezpečnostná Rada môže na vyriešenie problému

- vysielat' špeciálne misie do konfliktných zón;
- začať vyšetrovanie;
- menovať osobitných vyslancov;
- formulovať všeobecné princípy na dosiahnutie mieru;
- zapojiť generálneho tajomníka OSN do účasti na rokovacom procese.

Ak sa začnú nepriateľské zásahy, Rada vyvinie maximálne úsilie na ich zastavenie. Môže vydávať vyhlásenia založené na autorite OSN, odsudzovať agresorov, vydávať pokyny k zastaveniu paľby, vysielat' pozorovateľov alebo špeciálne vojenské sily do zóny konfliktu. Medzi ich úlohy zvyčajne patrí odpútať bojujúce strany a znížiť všeobecnú intenzitu napätia, aby po jeho poklese sa strany vrátili k mierovým rokovaniam.

Bezpečnostná Rada OSN je oprávnená rozhodovať o zavedení ekonomických sankcií proti konkrétnej krajine, o prerušení diplomatických stykov s ňou alebo o blokovaní obchodu. Aj začatie kolektívnej vojenskej akcie proti agresorovi je v kompetencii Rady.

Bezpečnostná Rada sa vždy snaží znížiť negatívne dôsledky svojich krokov na civilné obyvateľstvo a potrestať stranu vinnú z podnecovania konfliktu.

Pre akékoľvek rozhodnutie, za výnimkou procedurálneho, Bezpečnostná Rada potrebuje 9 hlasov z 15, je tu však dôležitý moment. Musí ho podporovať všetkých päť stálych členov Bezpečnostnej Rady a dokonca aj tá skutočnosť, že sa niekto z nich nezahlasuje, môže sa považovať za pokus o veto. Avšak je pravda, že štát je oprávnený informovať Bezpečnostnú Radu, že jeho hlas nie je prekážkou pre rozhodnutie. V takom

prípade môže byť rezolúcia schválená Bezpečnostnou Radou OSN, samozrejme ak získa požadovaný počet hlasov. Strana v konflikte nemá volebné právo.

Každý z členov Bezpečnostnej Rady je povinný mať zástupcu v sídle OSN, aby orgán v prípade naliehavej potreby mohol čo najskôr začať schôdzu. Samotná myšlienka vytvorenia OSN sa objavila na začiatku druhej svetovej vojny. Už v auguste 1941 bola medzi Anglickom a Spojenými štátmi podpísaná Atlantická charta, ktorá stanovila spoločnú víziu sveta po porážke nacistického Nemecka. O niekoľko mesiacov neskôr podpísal tento dokument aj ZSSR.

Na začiatku roku 1942 sa k Charte pripojilo 26 členských štátov anti-hitlerovskej koalície. Vtedy sa prvýkrát objavilo meno OSN, ktoré vytvoril americký prezident Roosevelt. Navrhol tiež nový systém medzinárodnej bezpečnosti, ktorý sa neoficiálne nazýval plán „štyria policajti“. Podľa tejto doktríny v budúcnosti, po skončení vojny, mal byť mier na planéte podporovaný úsilím štyroch najmocnejších štátov: USA, Sovietskeho zväzu, Veľkej Británie a Číny. Podľa prezidentovho plánu by každá krajina dostala priamo svoju vlastnú zónu zodpovednosti. Amerika by udržiavala poriadok na západnej pologuli, ZSSR v strednej Ázii a východnej Európe, Čína na Ďalekom východe a v tichomorskej oblasti a Briti by mali mať pozemky svojej ríše a západnej Európy.

Plány povojnového usporiadania sa objasňovali na viacerých konferenciách a stretnutiach šéfov veľmocí a konečné rozhodnutie o vzniku OSN sa objavilo až v roku 1945. Koncept „štyroch policajtov“ sa odráža v Bezpečnostnej Rade, centrálnej štruktúre organizácie. Jej činnosť bola založená na princípe jednomyselnosti najsilnejších štátov sveta, z ktorých každý mohol využiť svoje právo veta pri akomkoľvek rozhodnutí.

Prvé zasadnutie Valného zhromaždenia sa konalo vo Westminsterskom paláci 10. januára 1946. O týždeň neskôr na rovnakom mieste bola prijatá prvá rezolúcia Bezpečnostnej Rady. Týkalo sa to vytvorenia nového výboru, ktorý by plánoval budúce vojenské operácie iniciované Bezpečnostnou Radou.

V roku 1952 sa OSN definitívne presťahovala do New Yorku a odvtedy je toto mesto jeho trvalým sídlom. Konajú sa tam aj zasadnutia Bezpečnostnej Rady. Za posledné desaťročia sa mimo pracoviska Bezpečnostnej Rady zorganizovalo niekoľko stretnutí.

Od založenia OSN zastávalo post generálneho tajomníka organizácie deväť ľudí. Túto pozíciu teraz zaujíma Portugalčan Antonio Guterres, ktorý bol zvolený začiatkom roka 2017.

V roku 1965 sa uskutočnila dôležitá reforma Bezpečnostnej Rady, počet jej nestálych členov sa zvýšil z 11 na 15. Bezpečnostná Rada od svojho vzniku začala sankčný režim proti 23. štátom a v období 1946-1990 rokov sa toto opatrenie uplatnilo iba dvakrát: vo vzťahu k Južnej Afrike a Južnej Rodézii. V rovnakom období sa Rada dohodla na viac ako 70 mierových misiách, na ktorých sa zúčastnilo asi milión "modrých prílb".⁶³ V rokoch 1946 až 2015 stáli členovia Bezpečnostnej Rady OSN využili právo veta 237 krát. ZSSR a Rusko tento postup využili najčastejšie (106). Na druhom mieste sú Američania - vetovali 79 rezolúcií Rady, na treťom mieste je Veľká Británia – veto sa používalo 29-krát, Francúzsko je štvrté – 16-krát. Čína využila svoje právo iba pri jedenástich príležitostiach.⁶⁴

Sovietsky zväz obzvlášť aktívne vetoval rezolúcie Bezpečnostnej Rady pred rokom 1970. Počas tohto obdobia bolo uplatnené právo veta 80. krát. Na vrchole studenej vojny sa blokovanie rozhodnutí v Bezpečnostnej Rade OSN stalo zvyčajne rutinným postupom. Neubehol ani týždeň, aby v prvej alebo druhej záležitosti nebolo veto Sovietskeho alebo Amerického parlamentu. Namiesto toho, aby sa pracovalo na odľahčení postupov hľadania kompromisov v zložitých otázkach a členovia Bezpečnostnej Rady by čoraz viac stáli pri sebe, blokujú rozhodnutia, ktoré im nevyhovujú. Od roku 1991 do roku 2021 využila Ruská federácia svoje právo 21. krát.⁶⁵ Napriek zjavným úspechom a dosiahnutiu cieľov je každý

---

⁶³Správy OSN // [cit. 2021-05-01].

Dostupné na internete: < <https://news.un.org/ru/story/2005/06/1071231> >

⁶⁴Návrhy uznesení, ktoré neboli prijaté v dôsledku hlasovania stálych členov proti nim na verejných zasadnutiach Bezpečnostnej Rady. ZSSR/ Ruská federácia // Organizácia Spojených národov [Elektronický zdroj] [cit. 2021-05-01]. Dostupné na internete:

<https://www.un.org/ru/sc/meetings/veto/ussr_russia.shtml>

⁶⁵Komentár informačného a tlačového oddelenia ruského Ministerstva zahraničných vecí v súvislosti s účasťou ruského ministra zahraničných vecí S. V. Lavrova na pravidelnom zasadnutí Rady OSN pre ľudské práva. [Comment Information and Press Department of the Foreign Ministry of Russia in Connection with the Participation of Russian Foreign Minister Sergey Lavrov at the Regular Session of

rok čoraz hlasnejšie počuť názory o potrebe reformy Bezpečnostnej Rady. Jedným z hlavných predmetov kritiky je právo veta a jeho zjavné zneužitie stálymi členmi Bezpečnostnej Rady. Akékoľvek dôležité a potrebné rozhodnutie, ktoré tak či onak ovplyvňuje záujmy niekoho z „veľkej päťky“ nemá prakticky žiadnu šancu na prijatie, bez ohľadu na to, kto má v konkrétnej situácii pravdu.

To však nie je ani to hlavné. Súčasné zloženie a štruktúra Bezpečnostnej Rady nezodpovedá aktuálnej medzinárodnej realite. Téma reformy Bezpečnostnej Rady znie už niekoľko desaťročí, v tejto otázke sa však nedosiahol žiadny praktický pokrok. Nemecko, Brazília, Japonsko, India a dokonca aj Indonézia sa chcú dostať do Bezpečnostnej Rady. Taliansko navrhlo pridať miesto v Rade Európskej únii a niekoľko afrických štátov trvá na samostatnom zastúpení kontinentu v Bezpečnostnej Rade.

Všetci stáli členovia tohto orgánu sú prirodzene proti všetkým zmenám. Táto otázka bola niekoľkokrát prerokovaná na zasadnutiach skupiny G8, ale nebolo prijaté žiadne riešenie. Reforma Bezpečnostnej Rady a OSN ako celku je už dávno hotová, pretože štruktúra organizácie sa vyvinula v úplne inom svete, ktorý vytvorili víťazi druhej svetovej vojny. Od tohto okamihu sa na planéte objavili nové „centrá moci“, ktoré si želajú byť zastúpené v Bezpečnostnej Rade. Zostáva len dúfať, že OSN nepostihne osud Ligy národov a že reforma Bezpečnostnej Rady si nebude vyžadovať novú veľkú vojnu.

V období po rozpade Sovietskeho zväzu sa Rusko snažilo určiť svoje miesto a bolo veľmi závislé od Západu. Týkalo sa to mierových operácií, sankcií a medzinárodného tribunálu. Vznikla frustrácia z toho, že Západ zašiel príliš ďaleko a pýtal si príliš veľa. Hovorilo sa o tom, že Západ nebral do úvahy citlivosť Ruska na otázky ako Srbsko. Keď Sergej Lavrov pricestoval do OSN (ako stály predstaviteľ Ruska), pozícia Ruska sa stala ofenzívnejšou. Prejavilo sa to na Balkáne počas kosovskej krízy, keď Rusko odmietlo prijať rezolúciu Bezpečnostnej Rady OSN o použití sily. A potom USA a ich partneri obišli OSN s využitím NATO. To isté sa stalo aj v prípade Iraku, keď sa Rusko

---

the UN Human Rights Council (In Russ.) [cit. 2021-05-01] Dostupné na internete:

<https://www.mid.ru/rossia-prava-celoveka/-/asset_publisher/Z02tOD8Nkusz/content/id/2115986>

stalo jedným z hlavných odporcov sankčného režimu. A až do začiatku vojny nechcela ísť spolu s Američanmi.

Rusko je jedným z piatich stálych členov Bezpečnostnej Rady a jeho pozícia priťahuje zvýšenú pozornosť kolegov v Bezpečnostnej Rade OSN i mimo nej. V poslednej dobe možno pozorovať, že keď sa diskutuje o veľmi akútnych problémoch Rusko priťahuje na svoju stranu významný počet členov Rady OSN. Rusko sa dôsledne angažuje za všestranné posilnenie úlohy OSN v rozvíjajúcom sa multi-polárnom systéme medzinárodných vzťahov. Globálna finančná a hospodárska kríza, zvýšenie úrovne potenciálu konfliktov v mnohých regiónoch sveta, potravinové a klimatické výzvy sú akútnymi problémami. Pri riešení si vyžadujú koordináciu kolektívnych pozícií pod záštitou OSN.

Rusko sa zasadzuje za dôsledné dodržiavanie charterových výsad Bezpečnostnej Rady OSN ako hlavného orgánu, zodpovedného za udržiavanie medzinárodného mieru a bezpečnosti. Zároveň vychádzame z predpokladu, že potenciál OSN v tejto oblasti by sa mal posilniť prostredníctvom účinnejších interakcií s regionálnymi a subregionálnymi partnermi v súlade s kapitolou 13. Charty OSN. Ruská federácia zdieľa názor ostatných členských štátov na potrebu reformy Bezpečnostnej Rady OSN. Účel takýchto transformácií vidí v posilnení ústrednej úlohy a zvýšení efektívnosti tohto orgánu na základe zvýšenia zastúpenia v ňom predovšetkým rozvojových štátov.

V danej práci sme dospeli k záveru, že rezolúcie Bezpečnostnej Rady OSN nie len že zaväzujú členské štáty vo verejno-právnej sfére, ale ovplyvňujú aj súkromno-právne vzťahy fyzických a právnických osôb. Ustanovenia uznesení Rady majú teda primárnu povahu. Na vykonávanie rezolúcií Bezpečnostnej Rady OSN v právnom systéme Ruskej federácie existuje reálne právne nástroje. S prihliadnutím na vnútroštátnu právnu úpravu v Ruskej federácii vykonávania rezolúcií sankcií Bezpečnostnej Rady OSN sa však zdá byť potrebné na legislatívnej úrovni určiť ich miesto v právnom systéme krajiny a v mechanizme vykonávania. Uskutočnili analýzu rôznych prístupov k možným reformám Bezpečnostnej Rady OSN ako aj poukázali na predstavu RF v otázke reformovania orgánu v budúcnosti. Porovnali prístupy Ruskej federácie a USA ako jedného z najvplyvnejších aktérov v medzinárodných vzťahoch. Dospeli k záveru, že najdiskutovanejšou otázkou je

možnosť rozšírenia počtu stálych členov Bezpečnostnej Rady OSN ako aj reformovanie súčasného systému práva veta. Na základe analýzy pôsobenia Bezpečnostnej Rady OSN boli uvedené sféry a príklady úspešnej spolupráce krajín pod iniciatívou Ruskej federácii na pôde OSN, ako aj identifikované problematické body, ktoré vyvolávali spory medzi členmi OSN. Uskutočnilo sa hodnotenie využívania práva veta Ruskou federáciou a pozície Ruskej federácie v Bezpečnostnej Rade OSN v tých oblastiach činnosti, ktoré Rusko určuje ako najdôležitejšie.

Zoznam použitej literatúry

1. OSN. Valné Zhromaždenie. 48. schôdza r. 1993. Oficiálne záznamy: 64. plenárne zasadnutie. Bod 33 programu.
2. Predbežná správa z 7931. zasadnutia Bezpečnostnej rady OSN (S/PV7931). - [cit.2021-05-10] Dostupné na internete: <[https:// documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/PRO/N17/106/33/ PDF/N1710633.pdf](https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/PRO/N17/106/33/PDF/N1710633.pdf)>
3. OSN. Valné Zhromaždenie. 48. schôdza r. 1993. Oficiálne záznamy: 64. plenárne zasadnutie. Bod 33 programu.
4. Charta organizácie Spojených národov. článok 2 ods. 5. // OSN: oficiálna webová stránka [cit.2021-05-10] Dostupné na internete: <<https://www.un.org/ru/charter-united-nations/index.html>>
5. Charta organizácie Spojených národov. článok 24 ods. 1. // OSN: oficiálna webová stránka. [cit.2021-05-10] Dostupné na internete: <<https://www.un.org/ru/charter-united-nations/index.html>>
6. Charta organizácie Spojených národov. článok 26. // OSN: oficiálna webová stránka. [cit.2021-05-10] Dostupné na internete: <<https://www.un.org/ru/charter-united-nations/index.html>>
7. Zbierka právnych predpisov Ruskej federácie. 2003. č. 4 článok 15.
8. Zbierka právnych predpisov Ruskej federácie. 2004. č. 34 článok. 3538.
9. Charta organizácie Spojených národov. článok 1 ods.1. // OSN: oficiálna webová stránka. [cit.2021-05-10] Dostupné na internete: <<https://www.un.org/ru/charter-united-nations/index.html>>
10. Tunkin G. I. Teória medzinárodného práva. M., 2006. str. 152.
11. Charta organizácie Spojených národov. článok 31 ods.1. // OSN: oficiálna webová stránka. [cit.2021-05-10] Dostupné na internete: <<https://www.un.org/ru/charter-united-nations/index.html>>
12. Ivšin M. S., Kremleva D. D. spolupráca medzi Ruskom a Čínou v rámci OSN // SPOLOČNOSŤ. VEDA. INOVÁCIE (VPK-2018): Zbierka článkov XVIII Celoruská vedecká a praktická konferencia, v 3 zväzkoch. Vyatská Štátna Univerzita. 2018. Kirov: Vydavateľstvo Vyatská Štátna Univerzita, 2018.
13. Rusko a Čína: nové horizonty spolupráce. 5 júna 2012. (Rozhovor s Vladimírom Putinom pre noviny Žen-min ž'-pao alebo Ľudový denník). // Správa prezidenta Ruskej

- federácie: Oficiálna webová stránka. 05.06.2012. [cit.2021-05-10] Dostupné na internete: <<https://www.kremlin.ru/transcripts/15547>>
14. Zmluva o dobrom susedstve, priateľstve a spolupráci medzi Ruskou federáciou a Čínskou ľudovou republikou. 16. júla 2001. // Ministerstvo zahraničných vecí: oficiálne internetové stránky. [cit.2021-05-10] Dostupné na internete: <https://www.mid.ru/ru/maps/cn/-/asset_publisher/WhKWb5DVBqKA/content/id/576870>
  15. Rozhovor veľvyslanca A. I. Denisova pre tlačovú agentúru TASS. 15. januára 2015. // Ruské veľvyslanectvo v Číne: oficiálne webové stránky, [cit.2021-05-10] Dostupné na internete: <<https://www.russia.org.cn/ru/news/intervyu-posla-a-i-denisova-informatsionnomu-agentstvu-tass/>>
  16. Kolomyts D. M. Postupimská konferencia reformné projekty OSN v XXI storočí // Medzinárodné vzťahy a spoločnosť. 2020. č.3-4.
  17. Kolomyts D. M. Postupimská konferencia reformné projekty OSN v XXI storočí // Medzinárodné vzťahy a spoločnosť. 2020. č.3-4.
  18. Aktivizácia práce Valného zhromaždenia. [The Revitalization of the General Assembly (In Russ.)] [cit.2021-05-10] Dostupné na internete: <https://www.un.org/ru/ga/revitalization/revital_bkg.shtml>
  19. OSN. Valné Zhromaždenie. 48. schôdza r. 1993. Oficiálne záznamy: 64.plenárne zasadnutie. Bod 33 programu.
  20. Das Erste: 22. septembra 2020. Bezpečnostná rada je paralyzovaná keď sú potrebné jasné rozhodnutia - Merkelová vyzvala na reformu OSN. [cit.2021-05-10] Dostupné na internete: <<https://russian.rt.com/inotv/2020-09-22/Das-Erste-Sovbez-paralizovan-kogda>>
  21. Fachrutdinov R. Reformy sú nevyhnutné: Merkelová je pripravená rozšíriť Bezpečnostnú radu OSN. [cit.2021-05-10] Dostupné na internete: <https://www.gazeta.ru/politics/2020/09/22_a_13262209.shtml>
  22. Čurkin: Spojené kráľovstvo, USA a Francúzsko si uzurpovali kľúčové pozície v OSN [Churkin: UK, USA and France had usurped key positions in the UN (In Russ.)] [cit.2021-05-10] Dostupné na internete: <<https://tass.ru/politika/2363856>>
  23. Francúzsko navrhlo, aby členovia Bezpečnostnej rady OSN dobrovoľne nevyužívali právo veta. [France Proposed that the UN Security Council Members to Voluntarily not to Use the Veto (In Russ.)] [cit.2021-05-10] Dostupné na internete: <<https://vz.ru/news/2015/9/25/768746.html>>

24. Fachrutdinov R. Reformy sú nevyhnutné: Merkelová je pripravená rozšíriť Bezpečnostnú radu OSN. [cit.2021-05-01] Dostupné na internete: <https://www.gazeta.ru/politics/2020/09/22_a_13262209.shtml>
25. Ryder H., Eguege O., Baisch A. The inequalities of the past can't set the rules of the present. - [cit.2021-05-17] Dostupné na internete: <<https://wopita.com/tag/unreform>>
26. Ryder H., Eguege O., Baisch A. The inequalities of the past can't set the rules of the present. - [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://wopita.com/tag/unreform>>
27. Ryder H., Eguege O., Baisch A. The inequalities of the past can't set the rules of the present. - [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://wopita.com/tag/unreform>>
28. Ryder H., Eguege O., Baisch A. The inequalities of the past can't set the rules of the present. - [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://wopita.com/tag/unreform>>
29. Ryder H., Eguege O., Baisch A. The inequalities of the past can't set the rules of the present. - [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://wopita.com/tag/unreform>>
30. Koncepcia zahraničnej politiky Ruskej federácie. Schválená prezidentom Ruskej federácie V. V. Putinom dňa 12. februára 2013 r. [Foreign Policy Concept of the Russian Federation. Approved by the President of the Russian Federation V. V. Putin on 12 February 2013 (In Russ.)] [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <https://archive.mid.ru/brp_4.nsf/0/6d84ddededbf7da644257b160051bf7f>
31. 75. zasadnutie Valného zhromaždenia OSN. [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://kremlin.ru/events/president/news/64074>>
32. Vladimir Putin: Bez veta piatich stálych členov Bezpečnostnej rady nebude môcť vykonávať svoju funkciu. UN dňa 22. septembra 2020. [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://news.un.org/ru/story/2020/09/1386362>>
33. Bitky v OSN: čo chce Rusko. Náместník ministra zahraničia Vershinin - o misii OSN a úlohe Ruska v nej. Gazeta.ru dňa 27. septembra 2019. [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <https://www.gazeta.ru/politics/2019/09/26_a_12690049.shtml>
34. Fukuyama F. Amerika na križovatke: Demokracia, moc a neokonzervatívne dedičstvo. Moskva, AST, 2008. 282 str. [Fukuyama F. Amerika na rasput'e: Demokratiya, vlast' i neokonservativnoe nasledie [America at the Crossroads: Democracy, Power and the Neoconservative Legacy]. Moscow, AST, 2008. 282 p.]
35. Koncepcia zahraničnej politiky Ruskej federácie. Schválená prezidentom Ruskej federácie V. V. Putinom 28. júna r. 2000 [Foreign Policy Concept Of The Russian Federation. Approved by the President of the Russian Federation V. Putin June 28, 2000 (In Russ.)] [cit.2021-05-18] Dostupné na internete:

<<https://www.scrf.gov.ru/documents/25.html>>

36. Koncepcia zahraničnej politiky Ruskej federácie. Schválená prezidentom Ruskej federácie V. V. Putinom dňa 12. februára 2013 г. [Foreign Policy Concept of the Russian Federation. Approved by the President of the Russian Federation V. V. Putin on 12 February 2013 (In Russ.)] [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <https://archive.mid.ru/brp_4.nsf/0/6d84ddededbf7da644257b160051bf7f>
37. Barack Obama vyjadril podporu reforme Bezpečnostnej rady OSN. [Barack Obama Spoke in Support of the Reform of the UN Security Council (In Russ.)] [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://russian.rt.com/article/107077>>
38. Rozhovor so stálym zástupcom Ruskej federácie pri OSN V. I. Čurkinym pre M. S. Guzmana. [Interview with Permanent Representative of the Russian Federation to the UN V. Churkin, M. Gusman (In Russ.)] [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <https://russiaun.ru/ru/news/intrv_tsrgr>
39. Statement on Behalf of the Group of 77 and China by H. E. Dr. John W. Ashe, Ambassador and Permanent Representative of Antigua and Barbuda to the United Nations, at the Informal Thematic Debate of the General Assembly on the Theme “Toward a Common Understanding on Management Reform”. [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://www.g77.org/statement/getstatement.php?id=080408>>
40. Barack Obama vyjadril podporu reforme Bezpečnostnej rady OSN. [Barack Obama Spoke in Support of the Reform of the UN Security Council (In Russ.)] [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://russian.rt.com/article/107077>>
41. Lavrov: Rusko podporuje žiadosti Indie a Brazílie o trvalé členstvo v Bezpečnostnej rade OSN // TASS: Oficiálna webová stránka, [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://tass.ru/politika/2187710>>
42. Swart L., Lund J. The Group of 77: Perspectives on its Role in the General Assembly. [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://www.centerforunreform.org/node/437>>
43. Holmes K. Fixing the U. N. [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://www.heritage.org/research/commentary/2015/6/fixing-the-un>>
44. Zajemsky V. F. Novšia história reformy OSN. Moskva, MŠIMV - univerzita, 2008. 84 str. [Zaemskii V. F. Noveishaya istoriya reformy OON [The Recent History of United Nations Reform]. Moscow, MGIMO-University, 2008. 84 p.]
45. 70. zasadnutie Valného zhromaždenia OSN. [70-th Session of the UN General Assembly (In Russ.)] [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://kremlin.ru/events/president/news/50385>>

46. Reč a odpovede na otázky médií ruského ministra zahraničných vecí Sergeja Lavrova počas tlačovej konferencie o výsledkoch ruskej diplomacie v roku 2017, Moskva, 15. januára 2018 // Ministerstvo zahraničných vecí Ruskej federácie: Oficiálna webová stránka. 15.01.2018. [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <https://www.mid.ru/web/guest/meropriyatij_a_s_uchastiem_ministra/-/assetpublisher/xK1BhB2bUjd3/content/id/3018203#sel=33:32:jac,33:45:h7f;35:2:jhh,35:6:ljh;35:20:fah,35:58:fjV;36:13:h1g,36:19:cUg>
47. VII Summit BRICS. Ufinská deklarácia (Ufa, Ruská Federácia, 9. Júla 2015).[VII BRICS Summit. Declaration Ufa (Ufa, Russian Federation, 9 July 2015) (In Russ.)] [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://brics2015.ru/load/382553>>
48. Barack Obama vyjadril podporu reforme Bezpečnostnej rady OSN. [Barack Obama Spoke in Support of the Reform of the UN Security Council (In Russ.)] [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://russian.rt.com/article/107077>>
49. Obama Visits India and Talks UN Security Council Reform. Dostupné na internete: <<https://globalsolutions.org/blog/2010/11/Obama-Visits-India-and-talks-UN-Security-Council-Reform#.VCgXn2P4Y9Y>>
50. Marina M. Yurchenko, Problémy s reformáciou (Svetová ekonomika a medzinárodné vzťahy, 2017, Č. 61, Č. 5, PP. 88-98) dňa 25.marca 2016 [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://www.elibrary.ru/item.asp?id=29215336>>
51. Porošenko dúfa, že zbaví Rusko práva veta v Bezpečnostnej rade OSN. [Poroshenko Hopes to Deprive Russia of the Right of Veto in the UN Security Council (In Russ.)] [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://ru.tsn.ua/politika/poroshenko-nadeetsya-na-lishenie-rossii-prava-veto-v-sovbeze-oon-485052.html>>
52. Holandsko A Mexiko vyzvali na obmedzenie práva veta v Bezpečnostnej rade OSN. [The Netherlands and Mexico were in Favour of Limiting the Veto in the UN Security Council (In Russ.)] [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <<https://www.vz.ru/news/2015/9/28/769321.html>>
53. Komentár informačného a tlačového oddelenia ruského Ministerstva zahraničných vecí v súvislosti s účasťou ruského ministra zahraničných vecí S. V. Lavrova na pravidelnom zasadnutí Rady OSN pre ľudské práva. [Comment Information and Press Department of the Foreign Ministry of Russia in Connection with the Participation of Russian Foreign Minister Sergey Lavrov at the Regular Session of the UN Human Rights Council (In Russ.)] [cit.2021-05-18] Dostupné na internete: <https://www.mid.ru/rossia-prava-celoveka/-/asset_publisher/Z02tOD8Nkusz/content/id/2115986>
54. Francúzsko navrhlo, aby členovia Bezpečnostnej rady OSN dobrovoľne nevyužívali právo veta. [France Proposed that the UN Security Council Members to Voluntarily not to Use the Veto (In Russ.)] [cit.2021-05-18] Dostupné na internete:

<<https://vz.ru/news/2015/9/25/768746.html>>

55. Čurkin: Bezpečnostná rada OSN nemala by fungovať bez práva veta.[Churkin: the UN Security Council Should not Function without the Right of Veto (In Russ.)] [cit.2021-05-18] Dostupné na internete:
<<https://1nnc.net/world/712099.html>>
56. Zajemsky V. F. Novšia história reformy OSN. Moskva, MŠIMV - univerzita, 2008. 84 str. [Zaemskii V. F. Noveishaya istoriya reformy OON [The Recent History of United Nations Reform]. Moscow, MGIMO-University, 2008. 84 p.]
57. Rozhovor so stálym zástupcom Ruskej federácie pri OSN V. I. Čurkinym pre M. S. Guzmana. [Interview with Permanent Representative of the Russian Federation to the UN V. Churkin, M. Gusman (In Russ.)] [cit.2021-16-01] Dostupné na internete:
<https://russiaun.ru/ru/news/intrv_tsrg>
58. Číslo zasadnutia 3211 v Bezpečnostnej Rade OSN // Organizácia Spojených národov [Elektronický zdroj]. [cit.2021-16-01]: <https://daccess-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/PRO/N93/858/24/IMG/N9385824.pdf?>
59. VII Summit BRICS. Ufinská deklarácia (Ufa, Ruská Federácia, 9. Júla 2015).[VII BRICS Summit. Declaration Ufa (Ufa, Russian Federation, 9 July 2015) (In Russ.)] [cit.2021-05-01] Dostupné na internete: <https://brics2015.ru/load/382553>
Rusko využíva právo veta na návrhy uznesení o Sýrii. Spis // Ruská tlačová agentúra TASS od 17.11.2017. - [cit.2021-05-01]. Dostupné na internete: < <https://tass.ru/info/4737733>>
60. Bezpečnostná Rada OSN a politické otázky // Stála misia Ruskej federácie pri OSN [Elektronický zdroj].: [cit. 2021-05-01]. Dostupné na internete:
https://www.russiaun.ru/ru/russia_n_un/sovet_bezopasnosti
61. Bezpečnostná Rada OSN a politické otázky // Stála misia Ruskej federácie pri OSN [Elektronický zdroj].: [cit. 2021-05-01]. Dostupné na internete:
https://www.russiaun.ru/ru/russia_n_un/sovet_bezopasnosti
62. Reč a odpovede na otázky médií ruského ministra zahraničných vecí Sergeja Lavrova počas tlačovej konferencie o výsledkoch ruskej diplomacie v roku 2017, Moskva, 15. januára 2018 // Ministerstvo zahraničných vecí Ruskej federácie: Oficiálna webová stránka. [cit. 2021-16-01]. Dostupné na internete: https://www.mid.ru/web/guest/meropriyatiy_a_s_uchastiem_ministra/-/assetpublisher/xK1BhB2bUjd3/content/id/3018203#sel=33:32:jac,33:45:h7f;35:2:jhh,35:6:ljh;35:20:fah,35:58:fjV;36:13:h1g,36:19:cUg
63. Správy OSN // [cit. 2021-05-01].
Dostupné na internete: < <https://news.un.org/ru/story/2005/06/1071231>>

Návrhy uznesení, ktoré neboli prijaté v dôsledku hlasovania stálych členov proti nim na verejných zasadnutiach Bezpečnostnej Rady. ZSSR/ Ruská federácia // Organizácia Spojených národov [Elektronický zdroj] [cit. 2021-05-01]. Dostupné na internete: <https://www.un.org/ru/sc/meetings/veto/ussr_russia.shtml>

64. Návrhy uznesení, ktoré neboli prijaté v dôsledku hlasovania stálych členov proti nim na verejných zasadnutiach Bezpečnostnej Rady. ZSSR/ Ruská federácia // Organizácia Spojených národov [Elektronický zdroj] [cit. 2021-05-01]. Dostupné na internete: https://www.un.org/ru/sc/meetings/veto/ussr_russia.shtml

65. Komentár informačného a tlačového oddelenia ruského Ministerstva zahraničných vecí v súvislosti s účasťou ruského ministra zahraničných vecí S. V. Lavrova na pravidelnom zasadnutí Rady OSN pre ľudské práva. [Comment Information and Press Department of the Foreign Ministry of Russia in Connection with the Participation of Russian Foreign Minister Sergey Lavrov at the Regular Session of the UN Human Rights Council (In Russ.)] [cit. 2021-05-01] Dostupné na internete: <https://www.mid.ru/rossia-prava-celoveka/-/asset_publisher/Z02tOD8Nkusz/content/id/2115986>